

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Донецький державний університет управління
Освітня програма	46690 Економіка
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	051 Економіка

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Донецький державний університет управління
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	46690
Назва ОП	Економіка
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 Економіка
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Петкова Леся Омелянівна, Дерій Ольга Юріївна, Миколенко Олена Петрівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	17.05.2021 р. – 19.05.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://dsum.edu.ua/uk/educational-programs/economic-phd>

Програма візиту експертної групи <https://dsum.edu.ua/uk/events/vidkrita-zustrich-z-ekspertnoyu-grupoyu>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОНП “Економіка” третього (наукового) рівня за спеціальністю 051 Економіка є програмою, що спрямована на підготовку висококваліфікованого фахівця, здатного проводити дослідження в різних сферах економіки, приймати участь у виробленні стратегічно важливих рішень на різних рівнях управління, впроваджувати в політику і діяльність підприємств принципи сталого розвитку. Оновлення та перегляд програм відбувається із залученням широкого кола стейкхолдерів. Зокрема, представники галузі надають слушні та корисні рекомендації і планують навчатись на програмі. На кафедрі існує практика міжнародної академічної мобільності. Більшість викладачів, що викладають на програмі мають позитивний досвід стажування / викладання за кордоном, в університеті Салерно (Італія). Можливості з цього року зросли. Викладачі активно приймають участь у міжнародних грантових проєктах, підвищенні кваліфікації, професійному розвитку. Як результат, заклад створив відкрити, прозору систему мотивації персоналу через матеріальне стимулювання. Викладачі мають досить високу публікаційну і професійну активність, що забезпечує відповідність напрямам досліджень їх аспірантів. Дана програма має одну випускницю, яка поки що не захистилась у зв'язку з переїздом за кордон. Здобувачі ознайомлені з можливостями неформальної освіти. Дехто завершував курси на Prometheus та надавав сертифікати викладачам. Викладачі активно залучають здобувачів до науково-дослідної роботи. На програмі є цікава практика академічної мобільності здобувача за програмою KA1, яка мотивує інших до участі у ній. Також в Університеті була побудована система обрання дисциплін з Каталогу дисциплін обсягом більше 250 одиниць з різних рівнів та програм. Здобувачі можуть ознайомитись з силабуами дисциплін та обрати 4 дисципліни на 2й рік навчання у два етапи через особистий кабінет. Заклад реалізує на сьогодні 16 грантових проєктів, що дозволило відновити комфортні та безпечні умови для навчання. Існує проєкт створення студентського простору, спортивної зали, смарт-бібліотеки до кінця 2022 року. Університет забезпечує вільний доступ до навчальних матеріалів та електронних ресурсів для здійснення дослідження здобувачами. Спираючись на зазначене, ЕГ прийшла до висновку про відповідність програми визначеним критеріям.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Прослідковується тенденція до швидкого оновлення інфраструктури за рахунок міжнародних грантів та проєктів - більше 16. Є плани подальшого вдосконалення інфраструктурних об'єктів. ЗВО був учасником великого міжнародного проєкту Ерасмус+ KA2, в рамках якого відбувалась побудова внутрішньої системи забезпечення якості освіти, оцінки та оновлення ОП. ЗВО має ліцензійну платформу Office 365, з її додатками Word, Excel, PowerPoint, Outlook, OneDrive, і які є безкоштовними для учасників освітнього процесу та функціональними, оскільки реалізують можливості швидкого доступу до онлайн-занять, запису на прийом до адміністрації, надання пропозицій щодо покращення ОП, обрання дисциплін. Вдосконалений підхід до вибіркових дисциплін надає можливість студентам обирати з понад 200 наявних дисциплін у два етапи з різних рівнів та освітніх програм Університету. Окрім того, організація пошуку потрібних силабусів на сайті є також зручною. Дотримання ЗВО принципу прозорості та відкритості документів, що забезпечують та регулюють освітній процес у ЗВО та на ОНП зокрема. Поєднання навчання та досліджень здійснюється через залучення здобувачів до науково-дослідних робіт кафедр, участь у наукових конференціях, в тому числі – міжнародних. Реалізується політика активного залучення НПП до проєктів інтернаціоналізації освітнього процесу, міжнародного академічного обміну, реалізації грантових проєктів. Правила організації контрольних заходів доступні та зрозумілі для здобувачів, використання систем дистанційного навчання позитивно оцінюється здобувачами з позиції зручності і доступності, об'єктивності оцінювання. В Університеті існує політика академічної доброчесності, яка активно впроваджується та популяризується на всіх рівнях. В ДонДУУ впроваджена ефективна система розвитку професійної, педагогічної майстерності з дієвим матеріальним та моральним стимулюванням за результатами отриманих досягнень. Система оцінювання здобутків є відкритою та прозорою. У ЗВО налагоджена практика залучення НПП до програм академічної мобільності, підвищення кваліфікації, здійснення наукових досліджень через розгалужену систему міжнародних грантових програм. ЗВО організаційно та матеріально забезпечує можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів за ОНП. В межах ОНП існує практика міжнародної академічної мобільності здобувачів, долучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти. Наукові керівники здобувачів проводять активну науково-дослідницьку діяльність, за результатами виконання НДР мають опубліковані статті, посібники, монографії. Демонструють високу професійну і академічну активність. Розроблення та оновлення освітньої програми відбувається із залученням самих здобувачів, які і створюють попит на програму, а також різних представників галузі, які продемонстрували готовність до подальшої співпраці. На програмі є випадок навчання здобувача за кордоном в університеті Італії.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

ЕГ відзначила, що опитування здобувачів здійснюється в закладі вже давно, проте має бути сформована культура регулярного збору даних та надання зворотного зв'язку здобувачам. У силабусах відсутні критерії оцінювання знань здобувачів, тому рекомендовано конкретизувати їх та надати цю інформацію у вільному доступі. У силабусах низька частота посилань на науково-методичні роботи самих викладачів у переліку літератури, ЕГ рекомендує активніше впроваджувати результати наукової діяльності в освітній процес. Багато силабусів містять застарілу літературу, ЕГ рекомендує оновити її. Недостатньо конкретизовані навчальні завдання та критерії їх оцінювання для здобувачів, ЕГ рекомендує прописати їх та відобразити інформацію у відкритому доступі. Недостатність безпосередньої участі професіоналів-практиків у навчальному процесі, ЕГ рекомендує сприяти залученню роботодавців, професіоналів-практиків, експертів до аудиторних занять, консультування здобувачів з питань їх наукових досліджень. У закладі тільки формується інфраструктура для осіб з особливими освітніми потребами, ЕГ рекомендує покращити ресурсне

забезпечення. Учасники освітнього процесу не мають власного пункту харчування, ЕГ рекомендує розглянути умови створення. Відсутня формалізація взаємодії з роботодавцями в питаннях моніторингу якості та удосконалення ОНП з відповідним висвітленням на сайті ухвалених рішень, ЕГ рекомендує започаткувати дану практику. Сайт закладу містить застарілий проєкт громадського обговорення ОНП ще 2019 року, ЕГ рекомендує висвітлювати актуальну інформацію та слідкувати за її оновленням. Освітньо-наукова програма оновлюється раз на два роки, ЕГ рекомендує переглядати її кожного року з урахуванням запитів роботодавців, представників галузі, а також через опитування здобувачів. В університеті не існує нормативної документації щодо визнання результатів навчання, отриманих, в інших закладах освіти. ЕГ рекомендує удосконалити цей напрям в умовах існування реальних кейсів мобільності випускника. В Університеті відсутня нормативна документація щодо особливостей роботи з малокомплектними групами здобувачів, в тому числі та третьому освітньому рівні. Потрібно скорегувати кількість здобувачів, необхідних для формування групи для вивчення вибіркової дисципліни, оскільки на сьогодні це 25 осіб. Розширення можливостей аспірантів обрання дисциплін за темами дослідження теж посилить фахову підготовку здобувачів. На сьогодні такий перелік є обмеженим і не враховує всі напрями тем.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

В ОНП сформульовано мету її реалізації - це підготовка висококваліфікованого конкурентоспроможного, інтегрованого у європейський та світовий науково-освітній простір фахівця ступеня доктора філософії в галузі соціальних та поведінкових наук за спеціальністю 051 «Економіка», здатного до самостійної науково-дослідницької, науково-організаційної, педагогічно-організаційної та практичної діяльності в економіці. Потрібно зазначити, що мета відповідає місії закладу, яка полягає у просуванні європейських цінностей та стандартів в освіті, державному управлінні та місцевому самоврядуванні південної частини Донбасу. В цьому напрямі заклад здійснює низку заходів, зокрема реалізує міжнародні грантові програми з побудови освітнього середовища, надання якісних послуг, побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти. <https://dsum.edu.ua/uk/international-projects> а також залучення викладачів та здобувачів до навчання та викладання в європейських університетах за програмами мобільності, тим самим поширюючи європейські цінності. Реалізація різних міжнародних програм залучає більшу кількість викладачів, що викладають на програмі. Метою діяльності закладу є підготовка затребуваних фахівців з обраної спеціальності, які опанували новітні управлінські та інформаційні технології та вільно володіють іноземними мовами <https://dsum.edu.ua/uk/strategy> Потрібно зазначити, що зустріч зі здобувачами підтвердила, що більшість з них займається управлінською діяльністю в різних організаціях та володіють англійською мовою на достатньому для дослідження рівні.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Змістовно освітня програма з моменту її створення в 2016 році обговорювалась з різними представниками. Проте оновилась за рахунок впровадження вільного вибору дисциплін в 2019 році. Зокрема, на фокус-групі з роботодавцями та представниками галузі Коробанова Ганна Володимирівна, спеціаліст з розвитку та навчання персоналу, зазначила про те, що здобувачка Снопенко Ганна Володимирівна є її колегою, яка, навчаючись в аспірантурі, підвищує кваліфікацію і виконує дослідження на підприємстві. Тому зміст програми, результати навчання її особливо цікавлять, оскільки вона також планує навчатись за даною програмою. Окрім того, інші представники галузі також відзначили, що тісно співпрацюють з університетом і кафедрою за різними напрямками. Щодо змістовного оновлення програми в 2019 році, то на сайті є посилання на круглий стіл. Пропозицій щодо змісту не було <https://dsum.edu.ua/uk/news/obgovorennya-programi-pidgotovki-doktoriv-filosofiji-za-specialnistyu-ekonomika> Підкреслена роль практичної складової ОНП, запропоновано збільшити кількість дисциплін, що викладаються англійською мовою. Як наслідок, у вибірковій частині розширили спектр дисциплін, що викладаються англійською мовою. Окрім того, здобувачі проговорили про те, що в процесі написання дисертації зрозуміли про необхідність вивчення додаткових дисциплін, які не передбачено планом 2016 року. Оскільки вибір вільних дисциплін був досить обмеженим. Саме тому за пропозицією здобувачів в 2019 році Університет реалізував через систему особистого кабінету вибір дисциплін у два етапи. І здобувачі отримали можливість вивчати дисципліни, що необхідні для проведення дослідження і пов'язані з обробкою даних, а також ті, що викладаються англійською мовою. Зокрема, ЕГ переглядала приклади тих дисциплін, які вже здобувачі обрали у весняному

семестрі на наступний рік в особистому кабінеті. І це задовольняє потреби здобувачів у формуванні певних компетентностей, що їм необхідні. Активно до обговорення програми залучені і інші 2 здобувачки, що сьогодні вже працюють в ЗВО та планують пов'язувати свою професію з викладацькою діяльністю, Огнева А.В., Петрик І.В. Як зазначила сама гарант програми, враховують і кращий досвід академічної спільноти, зокрема Інституту економіки промисловості НАН України, Таврійського національного університету ім. Вернадського, ЗВО «Вища школа економіки та гуманітаристики» (Польща) (<https://dsum.edu.ua/uk/conference>). Ці заклади залучені до вдосконалення ОНП в рамках круглих столів, конференцій, наприклад, https://dsum.edu.ua/storage/documents/konf/sbornik_dsum_2020-1.pdf Всі пропозиції здобувачі можуть надавати персонально, оскільки встановлена тісна комунікація з усіма шістьма аспірантами.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

ОНП формує навички обґрунтування стратегічних напрямів соціально-економічного розвитку на загальнодержавному, регіональному, місцевому рівнях та на рівні організації; дослідження комплексних соціально-економічних проблем та ринків; застосування економіко-математичного моделювання, спеціалізованого програмного забезпечення у науковій та освітній діяльності тощо. Крім того, приділяється увага мовній підготовці. Як підтвердив Єсаян Едуард, заступник директора з економіки та фінансів ДП «Маріупольський морський торговельний порт», володіння англійською мовою є вкрай необхідним в професійній діяльності в сфері економіки, тому сьогодні здобувачі вивчають англійську мову за рівнями, а не за групами. Темати досліджень варіюються від загальних тем, адаптованих під потреби підприємства, наприклад, «Формування моделі управління персоналом на засадах адаптаційних технологій» до галузевої специфіки, яка відображена у наступних темах дисертацій: «Забезпечення ефективного функціонування морського торговельного порту», «Управління розвитком морського порту з урахуванням тенденцій галузевого ринку». Окрім того, програма забезпечує формування педагогічних навичок через освітні компоненти «Педагогіка вищої школи», «Навчально-педагогічна практика». Розвиток програми, як зазначила гарант, постійно відбувається з урахуванням кращих практик зарубіжних університетів, таких як Університет Генуї (Італія), Університету економіки в Варна (Болгарія), який є партнером по програмі Ерасмус+, академічної мобільності, що відкриває подальші перспективи покращення програми, в тому числі педагогічної практики. Виокремлена міждисциплінарність в більшості європейських ОНП за спеціальністю, яка відображена у темах досліджень. Темати досліджень також обирались з урахування специфіки практичного досвіду самих аспірантів. За словами роботодавців, більшість змін в результатах навчання втілюється через змістовне удосконалення самих ОК, так зокрема д.е.н., проф. Амоша О.І., д.держ.упр., проф. Діденко Н.Г. надавали пропозиції щодо ОК «Педагогіка вищої школи», «Філософія науки», «Управління розвитком суб'єктів господарювання». Дослідницько - інноваційна діяльність підкреслювалась майже всіма роботодавцями та відображена у більшості ОК. Поки що кардинальних змін програма не зазнала у порівнянні з 2016 р. Крім того, що у 2019 році ОК «Інституційна інфраструктура особистих фінансів» була сформована саме академічною спільнотою. Як зазначила сама гарант програми, при розробці врахували і кращий досвід академічної спільноти, зокрема Інституту економіки промисловості НАН України, Таврійського національного університету ім. Вернадського, ЗВО «Вища школа економіки та гуманітаристики» (Польща) (<https://dsum.edu.ua/uk/conference>).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Затвердженого стандарту третього наукового рівня за спеціальністю 051 Економіка на сьогодні немає. Аналіз програмних результатів та дисциплін, які забезпечують їх формування, дозволив прийти до висновків: ОК Філософія науки, ОК Методологія, організація та технологія наукових досліджень дозволяють розвинути концептуальні та методологічні знання в галузі. (ПРН1, ПРН3, ПРН4, ПРН14) ОК Механізм регулювання національної економіки, ОК «Регіональна економіка і просторовий розвиток», ОК «Еколого-економічні засади сталого розвитку, ОК «Управління розвитком суб'єктів господарювання» формують спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, а також дозволяють здійснювати критичний аналіз, оцінку і синтез нових та комплексних ідей (ПРН6, ПРН8-ПРН15). Перелічені ж дисципліни орієнтовані на вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому (ПРН6, ПРН8-ПРН15). Окрім того, зазначені дисципліни та написання дисертаційної роботи спонукають здобувачів до демонстрації значної авторитетності, інноваційності, високого ступеня самостійності, академічної та професійної доброчесності, постійної відданості, розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності (ПРН2, ПРН3, ПРН5, ПРН17). ОК «Іноземна мова наукового спілкування», ОК «Педагогічна практика» дозволяють сформулювати умови для використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях (ПРН12, ПРН14).

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильною стороною програми є те, що вона реалізується в умовах тісного спілкування з основними стейкхолдерами програми. Два здобувачі вже працюють на кафедрі, мають можливість прямого впливу на зміст самої програми. Мета освітньої програми відповідає місії закладу і реалізується через міжнародні проекти, які залучають і викладачів, і здобувачів, посилюють їх потенціал до наукової, педагогічної діяльності, інтернаціоналізації результатів. Кафедра на постійній основі комунікує з різними представниками галузі, які і формують запит на програму для працівників, і є здобувачами, що здійснюють дослідження на підприємствах.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

ЕГ рекомендує оновлювати освітньо-наукову програму кожного року з урахуванням запитів роботодавців, представників галузі, через опитування здобувачів, враховуючи відкритість і готовність роботодавців до співпраці. Відсутня формалізація взаємодії з роботодавцями в питаннях моніторингу якості та удосконалення ОНП з відповідним висвітленням на сайті ухвалених рішень, ЕГ рекомендує започаткувати дану практику.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Освітньо-наукова програма відповідає критерію 1 на рівні В. Взірцевих практик ЕГ не винайшла. Проте відзначає, що програма є адаптованою під запити самих здобувачів, які навчаються на програмі. Не зважаючи на те, що кількість здобувачів невелика, всі здійснюють дослідження на власних підприємствах, тобто теми дослідження мають і галузеву специфіку. А два здобувача вже працюють у ЗВО та планують і далі свою професійну діяльність пов'язати з викладанням.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Освітня частина ОНП складає 60 кредитів ЄКТС в навчальному плані 2020 року (48 кредитів ЄКТС - у плані 2016 року), що відповідає Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах). Вибіркова частина складає 33%, тобто 20 кредитів в навчальному плані 2020 року. 25% - в навчальному плані 2016 року.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Програмні результати ОНП формуються за рахунок визначених освітніх компонент. Зокрема, ПРН1 частково формують ОК "Методологія, організація та технологія наукових досліджень" та ОК "Еколого-економічні засади сталого розвитку", яка формує уявлення про принципи, моделі сталого розвитку, частково за рахунок Механізми регулювання національної економіки". Не відображено історію економічного розвитку, як зазначено в в ПРН. ПРН2 формується за рахунок ОК "Методологія, організація та технологія наукових досліджень" та ОК "Навчально-методична практика". ПРН3 формується за рахунок "Методологія, організація та технологія наукових досліджень", Механізми регулювання національної економіки" тощо. ПРН4 передбачає застосування інформаційних технологій в науковій діяльності, о реалізовано через дисципліни "Педагогіка вищої школи", "Методологія, організація та технологія наукових досліджень". ПРН5 формує дисципліна "Методологія, організація та технологія наукових досліджень". Окрім того, здобувачі долучаються до підготовки проектних заявок через Центр міжнародного співробітництва, як було зазначено представниками на фокус-групі. ПРН6 формує ОК "Еколого-економічні засади сталого розвитку", ПРН7 формують ОК "Педагогіка вищої школи", "Навчально-методична практика", ПРН 8 формують "Управління розвитком суб'єктів господарювання", ПРН9, яка передбачає моделювання економічних

систем, прогнозування в ОК “Механізми регулювання національної економіки”, “Регіональна економіка і просторовий розвиток”, що зазначено в переліку компетентностей силабусів. ПРН10 формуються тими ж дисциплінами. ПРН 11 формує більшість фахових дисциплін, ПРН12 може бути рналвзовано в рамках практика, ОК “Іноземна мова наукового спілкування ” ПРН13 формується за рахунок ОК “Управління розвитком суб’єктів господарювання” та інших. ПРН 14 потребують знань та навичок з методології дослідження, отже забезпечуються. ПРН15 формується за рахунок фахових дисциплін. ОК Інституційна інфраструктура особистих фінансів” представляє напрям індивідуальних досліджень. Послідовність викладання дисциплін є логічною: від загальних до фахових.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Дисципліни, що включені в ОНП в повній мірі відповідають предметній області спеціальності. Як вже зазначено в першому критерії, дисципліни спрямовані на формування інтегральної, загальних і фахових компетентностей спеціальності 051 Економіка. На фокус-групі зі здобувачами програми було з’ясовано, що вони в повній мірі задоволені змістом, і він відповідає їх професійній діяльності. Програма дозволяє сформувати навички вирішення проблем, як на національному і регіональному, так і корпоративному рівні. Окрім того, акцент зроблено на сталому розвитку економіки. Проте аналіз індивідуальних планів здобувачів показав, що серед вибіркового відсутні дисципліни, що відображають специфіку теми, галузі, наприклад особливостей функціонування торговельних портів. Аналіз силабусів дозволив прийти до висновку, що теми охоплюють, як теоретичні, так і практичні аспекти функціонування економіки, суб’єктів господарювання. Передбачено формування аналітичних знань та навичок, моделювання та прогнозування, наприклад через дисципліни “Регіональна економіка та просторовий розвиток”, “Управління розвитком суб’єктів господарювання”, “Методологія, організація та технологія наукових досліджень”.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

На ОНП Економіка та в Університеті механізм обрання здобувачами дисциплін значно вдосконалився за останні два роки. Від обмеженого вибору з блоку заклад перейшов до вільного вибору. Система обрання є двоетапною та здійснюється в особистому багатофункціональному кабінеті через Каталог вибіркового дисциплін (більше 250) <https://dsum.edu.ua/uk/syllabuses> Пошук можна здійснювати за різними параметрами - кафедрою, ключовим словом. Після першого етапу відбору залишаються ті дисципліни, які отримали необхідну кількість здобувачів. Виключення - дисципліни саме для наукового рівня, які може вивчати один аспірант. Обсяг дисципліни вільного вибору становить 5 кредитів ЄКТС (150 годин), тобто здобувачі в системі на наступний рік обирають 4 дисципліни і відображають в індивідуальному плані. 33% обсягу освітньої частини програми складають вибіркові дисципліни, що більше ніж в 2016 році. Здобувачі дуже позитивно сприймають таку можливість і з задоволенням обирають різні дисципліни для поглиблення знань, отримання інструментарію тощо. Перелік дисциплін для вибору доцільно розширювати з урахуванням специфіки теми, щоб у здобувача сформувати необхідні знання та навички за предметною областю дослідження. Формування індивідуальної освітньої траєкторії аспірантів передбачено Положенням про організацію освітнього процесу в ДонДУУ» (<https://bit.ly/3mSEoHr>), Положенням про формування індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів вищої освіти у ДонДУУ (<https://bit.ly/2QoGS9b>), Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Донецькому державному університеті управління (<https://bit.ly/3dFe27n>). Фокус-групи продемонстрували, що здобувачі дійсно приймали активну участь у визначенні теми, плану індивідуальної роботи, адаптованою під специфіку професійної діяльності. В індивідуальному науковому плані здобувачів, що надані в системі, передбачені заплановані конференції, статті тощо. Викладачі сприяють апробації результатів їх аспірантів. Вибіркові дисципліни викладаються на другому курсі. У Положенні про формування індивідуальних освітніх траєкторій ЗВО передбачено формування груп для вивчення вибіркової дисципліни, якщо її оберуть 25 та більше студентів. Для аспірантів даний вимога є складно реалізованою. Щодо зарахування здобувача на курс, то сам викладач оцінює готовність студента до засвоєння відповідного матеріалу курсу. Проте на фокус-групі всі учасники зазначили, що заняття в групах малокомплектних теж відбуваються.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Всі аспіранти у 5-му семестрі згідно з навчальним планом проходять практику обсягом 120 годин. Тривалість такої практики - 16 тижнів, протягом якої здобувачі виконують низку заходів, пов’язаних з педагогічною діяльністю, в тому числі викладають різні фахові дисципліни під керівництвом викладачів та наукового керівника. Готується до такої практики здобувач протягом всього періоду навчання та освоєння ОК “Педагогіка вищої школи”. Завантажені матеріали з організації навчально-педагогічної практики дозволили прийти до висновку про формування фахових компетентностей таких, як дотримання засад академічної доброчесності у науковій і освітній (педагогічній) діяльності, застосування сучасних інформаційних технологій та інструментів в науковій, освітній (педагогічній) і професійній діяльності. Програма відображає наступні компетентності: здатність застосовувати економіко-

математичні методи й моделі для дослідження соціально-економічних процесів (СК9), здатність забезпечувати належний рівень якості наукових проєктів та науково-методичних розробок (СК4), здатність генерувати інноваційні ідеї та підходи в економіці; здатність до застосування інноваційних методів навчання і методик викладання фахових дисциплін (СК3), здатність до володіння та розвитку методології економічної, наукової, педагогічної та управлінської діяльності (СК1), що відображено в програмі практики. Відповідно до освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії на практику передбачено 4 кредити (120 годин), з яких ознайомлення з нормативними документами, які регламентують освітній процес у закладах вищої освіти, кафедр та науково-педагогічних працівників, (26 годин); ознайомлення із практикою проведення навчальних занять науково-педагогічними працівниками (22 години); підготовка навчально-методичних матеріалів до проведення аудиторних занять з навчальних дисциплін (48 годин); проведення аудиторних занять (20 годин); підготовка звітних матеріалів (4 години). В звітах про проходження навчально-педагогічної практики відображені всі елементи. В ході опитування організацію практики здобувачі оцінили на рівні “дуже добре”, “добре”. <https://dsum.edu.ua/uk/educational-programs/economic-phd> Здобувачі даної програми навчально-педагогічну практику проходять на базі кафедри.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Програма спрямована на формування різних соціальних навичок, по-перше, під час проходження навчально-педагогічної практики, яка пов'язана з викладанням, як зазначили самі здобувачі та завідувачка аспірантури на фокус-групи. Тому навички презентації, самопрезентації, застосування різних методів викладання відпрацьовують здобувачі у 5 семестрі. Попередньо аспіранти згідно з індивідуальним планом (завантажені в систему) приймають участь у конференціях, як це зазначено. Окрім того, зазначені попередньо дисципліни містять компоненти аналітики, прийняття рішень (“Регіональна економіка і просторовий розвиток”, “Управління розвитком суб'єктів господарювання”). Критичне мислення здобувачі формують під час занять з філософії. Деякі здобувачі отримують навички підготовки проєктної заявки, за бажанням, як зазначили фахівці центру міжнародного співробітництва на фокус-групі. ОК “Інституційна інфраструктура особистих фінансів” формує навички управління особистими фінансами. Вивчення англійської мови за рівнем володіння дозволяє спілкуватись та спілкуватись професійною мовою, приймати участь в різних проєктах, в тому числі від British Council. В Положенні про формування індивідуальної освітньої траєкторії зазначено: “Кожен здобувач може обрати 10 кредитів ЄКТС в семестрі, які складаються з 2-х дисциплін, а саме дисциплін загального курсу, які формують у здобувачів набір Soft skills.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійного стандарту не існує.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Навчатись здобувачі вищої освіти починають з жовтня. Навчання здійснюється посеместрово. Плани 2020 року та 2016 року, які відрізняються між собою та відображають зміни 2019 року у порівнянні з 2016 роком, є однаковими для денної і заочної форм навчання. Проте потрібно враховувати ЗУ “Про відпустки”, який відображає наступне (ст 15): Працівникам, які навчаються без відриву від виробництва в аспірантурі та успішно виконують індивідуальний план підготовки, надається додаткова оплачувана відпустка тривалістю 30 календарних днів та за їх бажанням протягом чотирьох років навчання - один вільний від роботи день на тиждень з оплатою його в розмірі 50 відсотків середньої заробітної плати працівника. Тому здобувачу заочної форми навчання досить важко виконувати індивідуальний навчальний план за перші два роки, оскільки в першому семестрі - це 4 дисципліни (аудиторне навантаження - 32 години або 56 годин). У другому семестрі - 5 дисциплін з аудиторним навчальним навантаженням у 32 години. Потрібно зазначити, що відсоток аудиторного навантаження в середньому складає 26,7%, що є достатнім для третього рівня вищої освіти. З здобувачі навчаються на денній формі, з здобувачі - на заочній формі. Навантаження розподілено між лекціями та семінарами порівну (16+16), або семінарських занять може бути більше ніж лекційних. Згідно з опитуванням аспірантів, розміщеним на сайті, рівень задоволеності навчальним навантаженням знаходиться на рівні “дуже добре”. <https://dsum.edu.ua/uk/educational-programs/economic-phd> Окрім того, на самій фокус-групі здобувачі зазначили, що аудиторних годин вистачає для освоєння матеріалу.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів ОНП «Економіка» за дуальною формою освіти не здійснюється, однак така можливість і потреба існує. В ДонДУУ діє Тимчасове положення про дуальну форму здобуття вищої освіти: <https://bit.ly/3gdoMeT>. При цьому є гарні практики проведення дослідження саме на підприємствах, як у випадку з аспірантами Снопенко А. та Гусаковим С. При цьому на кафедрі вже працюють ще дві здобувачки, що поєднують викладання з навчанням за програмою. Тому запит існує.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильною стороною програми є її спрямованість на формування знань та навичок, необхідних для професійної діяльності у сфері економіки на макро- та мікрорівні, здійснення дослідницької діяльності, побудови моделей розвитку, прогнозування тощо. Окрім того, програма формує певні соціальні навички. Програмою передбачено достатній рівень аудиторного навантаження. Здобувачам забезпечено вибір дисциплін у власних кабінетах із загального Каталогу освітніх компонент різних рівнів і споріднених спеціальностей, оскільки заклад має управлінське та економічне спрямування. Є підґрунтя до запровадження дуальної освіти

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

План заочної форми навчання та денної має відрізнятися з урахуванням законодавства про відпустки. Перелік вибіркових дисциплін може розширюватися для аспірантів з урахуванням їх тематики та спрямування наукового дослідження. Окрім того, в Положенні про формування індивідуальних освітніх траєкторій має бути скорегована і адаптована кількість студентів для формування групи. Зараз -25. Потребує вдосконалення і нормативне регулювання роботи викладача з малокомплектними групами, що є актуальним для Університету.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОНП за даним критерієм в повній мірі відповідає критерію В. Потребують вдосконалення документи інституційного рівня, що регулюють питання формування груп для вивчення вибіркової дисципліни та аспекти роботи з малокомплектними групами. Проте рекомендації щодо покращення інституційного забезпечення не знижують суттєво якість самої програми і її реалізації.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

На фокус-групах всі здобувачі зазначили, що правила прийому є зрозумілими і прозорими. Вони знаходяться окремо у відкритому доступі: <https://dsum.edu.ua/uk/aspirantura>. Тут розміщено Правила прийому на 2021 рік (<https://dsum.edu.ua/storage/documents/vstyp/%D0%B7%D0%B0%D0%B2%D0%B0%BD%D1%82%D0%B0%D0%B6%D0%B8%D1%82%D0%B8.pdf>), розклад іспитів, програма іспитів, контакти. Вимоги до вступу відповідають Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти. Вступ відбувається на конкурсній основі. Умовах вступу зазначено, що для конкурсного відбору осіб, які вступають на навчання для здобуття ступеня доктора філософії, зараховуються бали вступних іспитів із спеціальності та іноземної мови, а також результати інших форм вступних випробувань (у формі презентацій дослідницьких пропозицій чи досягнень). Дискримінаційних положень правила вступу не містять.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Додаток 9 до Правил прийому до Донецького державного університету управління у 2021 році <https://dsum.edu.ua/uk/aspirantura> визначив порядок вступу в аспірантуру, перелік документів, в тому числі

сертифікат з іноземної мови Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (за наявності). В цьому випадку аспірант звільняється від іспиту. Вступні випробування до аспірантури ДонДУУ складаються з: - вступного іспиту із спеціальності (в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності); - вступного іспиту з іноземної мови в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти); - співбесіди зі вступником, яка передбачає презентацію та обговорення дослідницької пропозиції вступника за встановленою формою. Вступникам, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності) ніж та, яка зазначена в їх дипломі магістра (спеціаліста), може бути призначено додаткове вступне випробування у формі співбесіди, яку приймає предметна комісія зі спеціальності Ліцензований обсяг - 5 осіб. Також на сайті розміщено вимоги до презентації дослідницької ідеї. Програма іспитів містить комплексне завдання з двох частин. Перша – тестові завдання, які охоплюють зміст всіх дисциплін, що виносяться на вступне випробування. Друга частина комплексного завдання включає 2 розрахункові задачі, вирішення яких також потребує знань і навичок із зазначених курсів. Програма покриває політичну економію, історію економіки та економічної думки, мікроекономіку, макроекономіку, економіку підприємства, що відповідає спеціальності 051 Економіка.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В Положенні про організацію освітнього процесу в ДонДУУ» (<https://bit.ly/3mSE0Hr> не передбачено окремого підрозділу про перезарахування результатів навчання, отриманих в інших закладах. На фокус-групі з представниками закладу було зазначено, що за рахунок вибіркового дисциплін може корегуватись план здобувача, наприклад у випадку академічної мобільності. Випадок академічної мобільності на програмі існує, зокрема навчалась в Італії в Університеті Салерно в 2018 році за програмою Ерасмус+ випускниця даної програми, Положенцева К. За її словами, отримала м'які навички роботи над проектом в командні, лідерські якості. Проте по приїзду виконувала індивідуальний план навчання через ліквідацію заборгованості. В Положенні зазначено (5.5. Поновлення до складу здобувачів). Дисципліни за вибором здобувача перезараховуються в повному обсязі. Академічна різниця – це перелік дисциплін навчального плану за попередні сесії, які студент чи особа, що прагне здобути освіту, досі не вивчала. Максимальна академічна різниця не повинна перевищувати 8 нормативних дисциплін освітньої програми. За програмою поновлення не було

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

На інституційному рівні існує окремий нормативний документ, який регулює визнання неформальної освіти на програмі - Положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті (<https://bit.ly/3sejxhm>). За результатами фокус-груп ЕГ встановила, що здобувачі знають про такі можливості, які допомагають поглиблювати знання з певних дисциплін. Заклад в період карантину мав договір з Coursera та забезпечував доступ викладачів до курсів. Здобувачі застосовують і інші платформи онлайн-курсів. Крім того, в робочих програмах освітніх компонент («Іноземна мова наукового спілкування», «Методологія, організація та технологія наукових досліджень») сформульовано рекомендації щодо можливості проходження визначених онлайн курсів для підвищення результатів. Такі сертифікати не потребують додаткового розгляду комісією щодо визнання результатів. Зокрема, на фокус-групі аспірантка Огнева Альона зазначила, що за дисципліною «Методологія, організація та технологія наукових досліджень» передбачено бали за проходження онлайн-курсу на освітній платформі. Вона якраз отримала такий сертифікат. І може отримати додатково до 10 балів. Проте в самому сілабусі кількість балів за різні активності не передбачена. Окрім того, здобувачка Петрик Ірина зазначила про дисципліну «Філософію науки» та те, що за участь в конференції їй було нараховано додаткові бали (хоча в сілабусі поточному не передбачено). Перегляд сілабусів дозволив прийти до висновку, що політика не усіх курсів передбачає перезарахування неформальної освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Позитивною стороною є конкретний випадок академічної мобільності здобувача програми, який може бути аналізом для формування нормативної документації для визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах. По-друге, вся інформація щодо вступу розміщена у відкритому доступі та в зручному форматі. Є практики визнання неформальної освіти викладачами, що було відзначено на фокус-групі зі здобувачами та викладачами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Потребують вдосконалення нормативні документи з приводу визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах для того, щоб здобувач зміг перезараховувати результати навчання за курсами, вивченими в іншому закладі, та не складати академічну різницю. В цьому є особливо потреба в умовах діючої програми Ерасмус+КА1 Академічна мобільність. Окрім того, не всі силабуси містять інформацію щодо можливості визнання результатів за неформальною освітою.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОНП відповідає за даним критерієм рівню B, оскільки всі необхідні документи для вступу знаходяться на сайті, в зручному форматі, не містять дискримінаційних положень; програма іспиту відповідає спеціальності 051 Економіка. В закладі існує Положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті. Окрім того, здобувачі та викладачі вже мають практики такого визнання за сертифікатами. Разом з тим ЕГ рекомендує удосконалити нормативні документи з приводу визнання результатів, отриманих в інших закладах освіти для розширення можливостей формування індивідуальної траєкторії здобувачів, та відобразити визнання результатів за неформальною освітою у всіх силабусах. Проте рекомендації не знижують якість програми.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Встановлено, що форми та методи навчання враховують особливості знань та досягнення програмних результатів ОНП «Економіка», змісту освітніх компонент та відповідають принципу студентоцентрованого підходу до навчання. В ЗВО діє система формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів, визначена відповідним Положенням (<https://bit.ly/39D6K1i>). На основі аналізу інформації НПП та здобувачів під час зустрічей на фокус-групах підтверджено, що для досягнення програмних результатів ОНП використовуються поєднання лекцій, семінарських занять, підготовка проєктів, різноманітні форми інтерактивної роботи. Особливістю освітнього процесу на ОНП є індивідуальний підхід при вивченні іноземної мови. За інформацією доц. Танчик О.І., у ЗВО існує практика поділу здобувачів на групи для вивчення іноземної мови на основі рівня їх знань та мовної підготовки. Це дозволяє підвищити якість та ефективно досягати програмних результатів навчання. Результати щорічного опитування здобувачів щодо змісту та якості навчання засвідчили, що вони задоволені якістю на умовах навчання в ЗВО. Критичні зауваження, що містяться у деяких відповідях на питання анкети (<https://bit.ly/3sGWwUy>), враховуються при удосконаленні ОНП (інформація проф. Дятлової В.В. на зустрічі). Результати опитування здобувачів також свідчать про їх бажання ширше використовувати активні методи навчання, зокрема, «Ділові ігри», «Реалізація та захист парних або групових проєктів» (<https://bit.ly/3sGWwUy>). Студентоцентрикований підхід реалізовано через прозору та доступну систему зворотнього зв'язку із НПП та керівництвом ЗВО через «особистий кабінет» здобувача. Академічна свобода здобувачів реалізується через вільне визначення тем наукового дослідження з урахуванням професійної діяльності та інтересів здобувачів, що узгоджується із науковим керівником. Аспірантами здійснюється формування індивідуального навчального плану через вибір різних дисциплін, можливість долучитися до роботи Ради молодих вчених, науково-дослідну роботу кафедри, участь в міжнародних проєктах, наукових конференціях та інших заходах інтернаціоналізації освіти.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Експертна група проаналізувала зміст ОНП, Положення про організацію освітнього процесу ДонДУУ (<https://bit.ly/3rD7UAo>), результати опитування слухачів щодо якості освітнього процесу (<https://bit.ly/3sGWwUy>), індивідуальні плани здобувачів ОНП, думка НПП та здобувачів під час зустрічей. Інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання надається їм в повному обсязі, вчасно і в доступній формі. На веб-сайті ЗВО (<https://dsum.edu.ua/uk/postgraduate>) розміщені актуальні графіки навчального процесу, розклади занять; на сторінці ОНП (<https://dsum.edu.ua/uk/educational-programs/economic-phd>) відображені освітня програма, навчальні плани, форми оцінювання програмних результатів навчання. Разом з тим, в силабусах не відображені належним чином критерії оцінювання знань здобувачів. В силабусах окремих освітніх компонентів відсутня актуальна навчальна література. Наприклад, в силабусі дисципліни «Управління розвитком суб'єктів господарювання» найновіша основна література датована 2015 р., англomовні видання – 2013 р.; основна та допоміжна література в

силабусі з “Філософії науки” репрезентована переважно російськомовними джерелами, найновіше україномовне джерело – 2010 р.; в переліку рекомендованих джерел основної літератури з дисципліни “Інституційна інфраструктура особистих фінансів” - праці одного автора. Загальним недоліком силабусів дисциплін ОНП є недостатня конкретизація розподілу балів за виконання окремих навчальних завдань. Зі слів здобувачів, інформацію щодо порядку та критеріїв оцінювання за дисциплінами вони отримують на першій організаційній зустрічі при вступі на навчання, а також можуть переглядати самостійно. Також, зі слів викладачів, інформування щодо критеріїв оцінювання та порядку забезпечення програмних результатів навчання відбувається на першому занятті з дисципліни.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

В ОНП реалізована умова поєднання навчання та досліджень. Відділ аспірантури, наукові керівники, Рада молодих вчених здійснюють інформаційний, організаційний супровід наукових досліджень здобувачів. Наукова складова навчання на ОНП відображена в індивідуальних планах роботи. Як зазначили здобувачі, вони щорічно звітують щодо виконання індивідуальних планів на засіданні кафедри. В освітньому процесі використовуються методи навчання, засновані на дослідженнях. На фокус-групі із НПП було встановлено, що в ході навчання практикуються такі форми: залучення до дослідницьких дискусій, розвиток навичок техніки дослідження. Зокрема, проф. Дятлова В.В. повідомила, що поширеним методом роботи є вирішення проблемних задач, що потребують від здобувачів здійснення індивідуального дослідницького пошуку. На основі вивчення наукових статей, відповідних аналітичних та статистичних даних здобувачі проводять власне наукове дослідження в межах сформованих разом із викладачем дослідницьких питань. На заключному етапі дослідження практикується робота в малих групах та презентація результатів із подальшим обговоренням. Здобувачі залучені до науково-дослідної діяльності кафедр (НДР 0115U004320, Петрик І.В.). В університеті створені умови для оприлюднення, апробації наукових результатів здобувачів. Проводяться міжнародні, всеукраїнські конференції, круглі столи тощо (<https://dsum.edu.ua/uk/conference>). Суттєву інформаційну підтримку НПП та здобувачам освіти надає інформаційно-аналітичний центр університету. Доступні електронні сервіси (на основі Microsoft 365) для роботи із необхідними бібліотечними фондами партнерських ЗВО України, є віддалений доступ до баз міжнародних наукових видань.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Оновлення ОНП «Економіка» відбувається згідно з вимогами внутрішньої системи якості і дозволяє врахувати сучасні наукові тенденції, набутий досвід НПП в ході підвищення кваліфікації, стажувань, результати наукових досліджень викладачів. Так, Ясинською Н.А. 2019 р. за результатами науково-педагогічного стажування у Вищій школі бізнесу та підприємництва «Інноваційні освітні технології: європейський досвід та його впровадження у підготовку фахівців з економіки та управління» (Островець, Польща), було внесено матеріал про облік майна на цифрових платформах до змісту дисципліни «Інституційна інфраструктура особистих фінансів». Пропозиції стейкхолдерів відображаються при зміні ОНП, зокрема (за інформацією гаранта та НПП, внесені зміни до змісту нормативної дисципліни «Інституційна інфраструктура особистих фінансів». За результатами зустрічі із здобувачами вищої освіти та НПП виявлено достатній рівень задоволеності якістю освітніх послуг на ОНП.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

НПП постійно підвищують кваліфікацію через участь у міжнародних проектах та стажуваннях, зокрема, під час реалізації грантових програм – Балуєва О.В., Діденко Н.Г., Ясинська Н.А., Драгомірова Є.С., Танчик О.І. Освітній процес за ОНП реалізує принцип зв'язку між навчанням, дослідженнями та інтернаціоналізацією освіти. Так, за результатами стажувань Балуєвої О.В. 2018 р., «Training 002 «Economics and Management», Academy of Management and Administration in Opole (Ополе, Польща); 2019 р., «Logistics management and sea transport», Institute of International Academic and Scientific Cooperation (Poland), Beykoz universities (Turkey) до освітньої компоненти додано тему - Екологічна компонента соціальної відповідальності. Керівництво Танчик О.І. з 2020 року проектом Access сприяє покращенню навичок володіння англійською мовою та збільшує можливість брати участь у програмах академічного обміну. В ЗВО працює Центр міжнародного співробітництва (<https://dsum.edu.ua/uk/center-of-international>), що здійснює постійне інформування здобувачів щодо можливостей інтернаціоналізації, забезпечує організаційний супровід. ДонДУУ має угоди про міжнародне академічне співробітництво з університетами м. Генуя, Салерно (Італія), м. Варна (Болгарія). Програму академічної мобільності за програмою Erasmus+ в 2018 р. (стажування протягом навчального семестру) виконала здобувач Положенцева К. (університет м. Салерно). Наступним етапом розширення академічної мобільності здобувачів планується стажування в університеті м. Варна (<https://dsum.edu.ua/uk/partner-universities>).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітньо-науковій програмі цілей та програмних результатів навчання. В університеті реалізовано студентоцентризований підхід, витримуються принципи академічної свободи. Поєднання навчання та досліджень здійснюється через залучення здобувачів вищої освіти до науково-дослідних робіт кафедр, участь у наукових семінарах, конференціях, в тому числі – міжнародних. НПП регулярно підвищують свою кваліфікацію через участь у різноманітних міжнародних проектах, яких в закладі налічується більше 16. Як викладачі, так і здобувачі мають досвід академічної мобільності, міжнародного стажування, впровадження результатів в освітній процес.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Критерії оцінювання знань здобувачів рекомендовано конкретизувати в силабусах дисциплін, що дозволить посилити розуміння здобувачами порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. ЕГ рекомендує активніше впроваджувати результати наукової діяльності викладачів, відображені в публікаціях та профілях НПП, в освітній процес через рекомендацію їх в переліку літератури для вивчення у силабусах відповідних освітніх компонентах ОНП. Також потребує постійного оновлення література освітніх компонентів ОНП.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Навчання та викладання за ОНП «Економіка» забезпечує досягнення заявлених цілей та програмних результатів навчання. Організація навчального процесу відповідає принципам студентоцентризованого підходу та академічної свободи. Здобувачі ОНП вчасно отримують повну та доступну інформацію щодо цілей, змісту програми, критеріїв оцінювання в межах навчальних компонентів, які оновлюються щорічно. На ОНП «Економіка» реалізовано поєднання навчання та досліджень, реалізується стратегія інтернаціоналізації. На основі вивченої інформації та підтверджуючих її фактів, критерій 4 визначається на належному рівні. Рівень відповідності ОНП за критерієм “навчання та викладання” - В., проте експертна група рекомендує відобразити критерії оцінювання знань здобувачів у відкритому доступі, забезпечити регулярне оновлення та актуалізацію навчальної літератури та враховувати результати наукових досліджень НПП в навчально-методичному забезпеченні дисциплін.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів визначені і зрозумілі. Вони дають можливість встановити досягнення здобувачами результатів навчання, регламентуються нормативними документами ЗВО, що розміщені у вільному доступі на сайті: Положенням про організацію освітнього процесу (<https://bit.ly/3wpVKhF>), Положенням про оцінювання знань здобувачів (<https://bit.ly/3wovB5n>), Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук (<https://bit.ly/3mhjEHO>). Використовуються такі форми поточного контролю – індивідуальні завдання, доповіді, презентації, виконання тестів, експрес-контроль, що відображено в силабусах дисциплін (<https://dsun.edu.ua/uk/educational-programs/economic-phd>). Розподіл балів, що використовуються для контролю і відображений в силабусі недостатньо збалансований та незрозумілий. Наприклад, шкала оцінювання дисципліни “Механізми регулювання національної економіки” передбачає: виконання завдань і контрольних робіт на семінарських заняттях ~ 40 балів; виконання модульних контролів ~ 30 балів; виконання самостійної роботи та творчо-пошукового характеру ~ 30 балів. Разом з тим, в робочій навчальній програмі дисципліни такий розподіл балів відображений і зрозумілий. Важливо конкретизувати навчальні завдання та критерії їх оцінювання для здобувачів та відобразити інформацію у відкритому доступі. Здобувачами під час зустрічі відзначена прозорість процесу оцінювання, що відбувається через електронну систему «Особистий кабінет здобувача». Збір інформації щодо чіткості та зрозумілості критеріїв оцінювання відбувається під час регулярних опитувань ЗВО, враховується при виборі НПП форм контролю по освітніх компонентах. Так на питання “Чи мали Ви інформацію про цілі та програмні результати навчання під час навчання?” 83 % здобувачів відповіли “Повністю погоджуюсь”, 17 % – “Погоджуюсь”. На питання “Чи мали Ви інформацію про критерії оцінювання результатів навчання?” 92 % опитуваних відповіли “Повністю погоджуюсь”, 8 % – “Погоджуюсь” Результати опитування здобувачів ступеня

Доктор філософії за проектом ОНП (Економіка) (<https://cutt.ly/KvkVFXI>). Атестація здобувачів здійснюється щорічно відповідно до затвердженого Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в ДонДУУ (<https://bit.ly/3fF2ylK>) згідно з графіком навчального процесу. Здобувачі звітують на кафедрі про стан виконання індивідуального плану протягом року навчання. Інформація була підтверджена під час зустрічей із здобувачами ОНП, НПП, представниками студентського самоврядування.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти з ОНП «Економіка» на час підготовки звіту самооцінювання відсутній. Організація навчального процесу та атестація здобувачів ОНП визначені ДонДУУ у Положенні про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в ДонДУУ (<https://bit.ly/3fF2ylK>). Окремо регламентовані вимоги до підготовки дисертаційної роботи Порядком атестації здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії Донецького державного університету управління (<https://bit.ly/3dVgIO9>). В Положенні визначені всі етапи атестації здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в ДонДУУ, однак ЕГ не мала змоги оцінити якість процедури, оскільки захистів здобувачів ще не було. Як зазначила гарант, до захисту дисертаційних робіт заклад готується і створює всі умови. У ЗВО впроваджена практика звітування аспірантів щодо виконання індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи, що регламентовано п. 5.8 Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в ДонДУУ (<https://bit.ly/3fF2ylK>). Так, наприкінці кожного року навчання проводиться атестація аспірантів, результатом є висновок про ступінь виконання аспірантом запланованих на поточний навчальний рік показників та рекомендацію щодо продовження підготовки. Відповідний висновок кафедри разом із висновком наукового керівника заносяться до індивідуальних планів здобувачів наукового ступеня доктора філософії. Аналіз індивідуальних планів підготовки здобувачів Петрик І.В., Гусакова С.В. відобразив реалізацію такої практики у ЗВО. Випадків невиконання не було.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

За словами здобувачів, процедури та правила проведення контрольних заходів для них є зрозумілими. Основна інформація щодо контролю знань доступна для ознайомлення в силабусах дисциплін на сайті. Об'єктивність екзаменаторів забезпечується єдиними критеріями оцінювання для всіх здобувачів, незалежно від форми навчання. Під час зустрічей із здобувачами Снопенко Г.В. зазначила, що процедура проведення контрольних заходів через систему Moodle дозволяє підсилити об'єктивність, прозорість та інформативність процесу. Процедура оскарження результатів контрольних заходів регламентується Положенням про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії ДонДУУ (<https://bit.ly/3ukF75f>). Так, за потреби, здобувач подає заяву в день оприлюднення результатів контрольних заходів особисто завідувачу аспірантури, який повинен упродовж одного робочого дня організувати розгляд результатів оцінювання за участі викладача та завідувача відповідної кафедри. Заява здобувача надходить на розгляд Голови апеляційної комісії та розглядається на засіданні. Зі слів учасників фокус-груп (Огнева А.В., Снопенко Г.В.) здобувачі поінформовані щодо процедур оскарження результатів контрольних заходів. Протягом існування ОНП фактів оскарження результатів контрольних заходів не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

В ДонДУУ політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності визначені чітко, зрозумілі та оприлюднені у відкритому доступі на сайті (<https://dsum.edu.ua/uk/academic-integrity>). Це засвідчили під час зустрічей здобувачі ОНП, їх наукові керівники, представники адміністрації ЗВО та сервісних підрозділів. Здобувачі підтвердили розуміння важливості та необхідності дотримання процедур академічної доброчесності. Реакція на порушення академічної доброчесності відображена в п. 4.4 (щодо НПП) та 4.5 (щодо здобувачів) Положення про академічну доброчесність в ДонДУУ (<https://dsum.edu.ua/uk/academic-integrity>). Передбачена моральна, дисциплінарна, адміністративна відповідальність відповідно до норм законодавства України. Дисципліна «Педагогіка вищої школи», що входить до переліку нормативних дисциплін, містить розділ «Академічна доброчесність», що додатково актуалізує дану проблематику для здобувачів. В ЗВО використовується сервіс перевірки на плагіат Unicheck. Перевірка щодо ознак академічного плагіату в дисертаційних роботах здобувачів, наукових статтях аспірантів та керівників є обов'язковою. Для протидії академічному плагіату використовується система зворотнього зв'язку, доступна на сайті ЗВО. Політика відкритості керівництва ДонДУУ спрямована на дотримання принципів академічної доброчесності. Популяризація академічної доброчесності здійснюється через

аналіз та контроль якості ОНП, тематичні заходи (<https://bit.ly/3tGc8ZP>, <https://bit.ly/3nc6Vq7>), відкритий доступ до репозиторію дисертаційних робіт, постійний консультативний зв'язок здобувачів із науковими керівниками. За час існування ОНП фактів порушення академічної доброчесності не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Правила організації контрольних заходів - доступні для учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність оцінювання здобувачів, визначають порядок апеляції результатів контрольних заходів. Всі учасники послідовно дотримуються правил під час реалізації ОНП. Правила проведення контрольних заходів доводяться до учасників ОНП вчасно, доступні для здобувачів. Форми та методи контролю знань здобувачів забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема, через використання систем дистанційного навчання для індивідуального підходу до оцінювання та оперативного інформування щодо результатів. В ДонДУУ розроблені та діють процедури запобігання конфлікту інтересів, оскарження результатів контрольних заходів. Політика академічної доброчесності в ЗВО регламентована та популяризується на постійній основі через спеціально організовані заходи на рівні університету.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти не зовсім чітко визначені в силабусах, дисциплін, тоді як в робочих програмах ця інформація відображена. ЕГ рекомендує конкретизувати навчальні завдання та критерії їх оцінювання для здобувачів та відобразити інформацію у відкритому доступі.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів ОНП "Економіка" зрозумілі, вони дозволяють встановити досягнення здобувачами програмних результатів навчання. В ДонДУУ впроваджені чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, вони доступні для всіх учасників освітнього процесу і забезпечують об'єктивність екзаменаторів. В університеті реалізується політика запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначено порядок оскарження результатів контрольних заходів, а також системно впроваджуються стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, здійснюється її популяризація. Оскільки освітньо-наукова програма та освітня діяльність за цією програмою відповідають визначеному критерію з недоліками, що не є суттєвими, ЕГ визначає рівень відповідності за критерієм В та рекомендує висвітлювати критерії оцінювання в силабусах, які є у відкритому доступі

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз кадрового складу засвідчив відповідність академічної кваліфікації НПП освітнім компонентам, що викладають на ОНП. Про це свідчать профілі викладачів на сайті ЗВО, наприклад, гарант програми проф. Балуєва О.В. <https://dsum.edu.ua/storage/documents/CVs/balueva.pdf>; проф. Ясинська Н.А. <https://dsum.edu.ua/storage/documents/CVs/yzsynsyka.pdf>; проф. Дятлова В.В. <https://dsum.edu.ua/storage/documents/CVs/diatlova%20V.pdf> Підтвердженням професійної кваліфікації викладачів є їх активна участь у міжнародних стажуваннях, зокрема, в межах грантових проєктів. В університеті реалізується політика постійного підвищення рівня професійної кваліфікації. Зі слів ректора ДонДУУ Марової С.Ф., поставлене завдання для всіх викладачів ЗВО взяти участь у різноманітних програмах інтернаціоналізації освітньої діяльності. Більшість НПП вже взяли участь у міжнародних стажуваннях. НПП, що задіяні у програмі мають міжнародні сертифікати знання іноземних мов, що відображає їх високий рівень професійної кваліфікації проф. Балуєва О.В. - англійська (B2), проф. Амоша О.І. - англійська (B2), проф. Дятлова В.В. - англійська (B1), доц. Николаєва В.І. - англійська (A2), доц. Драгомірова Є.С. - англійська (B2), доц. Танчик О.І. -англійська (C1), німецька (A2). Дослідження викладачів, задіяних до реалізації ОНП, відповідають напряму дисциплін, що вони забезпечують. Це відображено в наукових публікаціях викладачів, в їх активній участі в НДР кафедр. Так, проф. Балуєва О.В. –

керівник НДР 0116U004970 «Регулювання міграційних процесів в умовах соціально-економічних перетворень» (2016-2019 рр.), 0116U000745 «Методологічні засади формування державної політики щодо внутрішньо переміщених осіб в контексті соціально-економічного розвитку територій», (2016-2018 рр.); проф. Дятлова В.В. – керівник НДР 0115U004320 «Механізми інноваційного розвитку зовнішньоекономічної діяльності і пріоритетних секторів економіки України» (2016-2019 рр.); проф. Черниш О.І. – керівник, проф. Комар Ю.М. та проф. Макаренко М.В. – виконавці НДР 0119U102164 «Інформаційні технології та інформаційне забезпечення в системі державного управління на регіональному та місцевому рівнях» (2019-2020 н.р.). проф. Поважний О.С. виконавець НДР 0118U006702 «Конкурентоспроможність, стійкий розвиток і фінансова безпека банківського сектору економіки України в умовах глобалізації» у 2016-2019 н.р.). За існуючої у ДонДУУ системи рейтингування НПП - Ключових показниках ефективності викладачів ДонДУУ (КРІ) - до 48 % від загального рейтингового показника можна отримати за публікацію результатів своїх наукових досліджень (<https://dsum.edu.ua/uk/kpi>). Наукові керівники 6 із семи аспірантів програми є докторами наук, кваліфікованими дослідниками в своїй галузі. Здобувачі вищої освіти на зустрічі засвідчили високий рівень професійних якостей викладачів. Кваліфікація НПП уможливила досягнення цілей та програмних результатів навчання на ОНП.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Прозорі та об'єктивні засади конкурсного відбору підтверджені під час зустрічі із НПП, адміністрацією ЗВО, представниками сервісних підрозділів. Конкурсний відбір здійснюється на основі Порядку проведення конкурсного відбору на заміщення вакантних посад НПП Донецького державного університету управління (<http://surl.li/qywj>). Кандидатури попередньо розглядаються на засіданні кафедри, отримують рекомендації, обираються на основі таємного голосування та затверджуються рішенням Вченої ради університету. Контракти із НПП укладаються на термін 5 років - із завідувачами кафедр-науковими керівниками), 1 рік з автоматичним продовженням до 3/5 років - із доцентами/професорами з урахуванням досягнень викладачів в професійній діяльності. Інформація щодо конкретних процедур конкурсного відбору була надана під час зустрічі із допоміжними структурними підрозділами начальником відділу кадрів Лісіною Т.Є. Необхідний рівень професіоналізму викладачів ОНП забезпечується постійним підвищенням професійного та наукового рівня, педагогічної майстерності.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Між ДонДУУ та основними роботодавцями укладені Угоди про співпрацю. Стратегічні партнери (ГУ ДПС у Донецькій обл. (<https://bit.ly/3uMcgXK>), ДП «Маріупольський морський торговельний порт» (<https://bit.ly/3uOmTJt>), що залучені до удосконалення ОНП, її реалізації, беруть участь у спільних конференціях, «круглих столах» (<https://bit.ly/3mQ832y>), здійснюють рецензування робіт (ТОВ «АВІСМАР», Міська рада м. Маріуполя <http://surl.li/qzbd>; <http://surl.li/qzbe>; <http://surl.li/qzbf>). В межах проекту EduSpace проведено експертне опитування потенційних роботодавців щодо очікуваних професійних компетенцій та «soft skills» випускників ОНП (<https://bit.ly/3gfcgH7>). Залучення роботодавців до освітнього процесу підтверджено на зустрічі, де були присутні Коробанова Г.В. – ТОВ «Тотал Флюїд Менеджмент», Лісютін А.І. – ТОВ «ШИКО», Сухова К.К. – заступник міського голови м. Маріуполя, Іванов Г.С. – директор ТОВ «АВІСМАР». Угоди про співпрацю між ДонДУУ Бердянським державним педагогічним університетом, Інститутом підготовки кадрів ДСЗУ, Вищою школою економіки і гуманітаристики (Польща), Дунайським інститутом НУ «Одеська морська академія» сприяють спільному проведенню міжнародних конференцій (<https://dsum.edu.ua/uk/conference>), підвищенню професійного рівня НПП та здобувачів.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

ЗВО розбудовує систему залучення професіоналів-практиків, експертів галузі до аудиторних занять. До аудиторних занять залучаються зовнішні фахівці. Так, в рамках освітньої компоненти «Управління розвитком суб'єктів господарювання» до проведення лекцій залучено д.е.н., проф., Академіка НАНУ Амошу О.І. В межах освітньої компоненти «Педагогіка вищої школи» здобувачі залучаються до тренінгів від кафедри Жана Моне в ДонДУУ (<https://dsum.edu.ua/uk/jean-monnet>); в межах ОК «Механізми регулювання національної економіки» проведено Work-shop «Україна-НАТО: співпраця заради миру» (<https://bit.ly/3thB7SX>). Постійна співпраця здобувачів ОНП із роботодавцями відображена у довідках про впровадження одержаних наукових результатів дисертаційних робіт (Положенцева К.В., Петрик І.І.).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Діяльність з професійного розвитку НПП в ДонДУУ регламентовано Положенням (<http://surl.li/qzjmj>). Активно використовуються можливості програм академічної мобільності, наукові стажування, зокрема, Еразмус+ «Підтримка визнання кваліфікацій для українських університетів», «Імплементация системи забезпечення якості освіти через співробітництво університету-бізнесу-уряду в ЗВО»; проект ЄС «Відродження переміщених університетів (REDU)» (<http://surl.li/qzne>). ЗВО розширює можливості викладання англійською мовою. Так, в 2021 р. 5 викладачів кафедри іноземних мов проходять навчання в межах проекту Redu (<https://dsun.edu.ua/uk/redu>) на виконання однієї з цілей проекту - «Розвиток англійської компетентності академічного персоналу». Наступним етапом проекту є навчання близько 100 НПП, співробітників ЗВО для розширення можливостей викладання англійською мовою. В ЗВО сформована дієва система професійного розвитку викладачів. Вона включає різні напрями та програми - академічну мобільність, наукові стажування, здобуття наукових ступенів. На зустрічі НПП засвідчили, що система професійного розвитку відповідає їх потребам та інтересам, її ефективність підвищується існуючою практикою визначення ключових показників ефективності, КРІ. Відкрите та прозоре оцінювання здобутків НПП з наступним матеріальним та моральним заохоченням спонукає всіх учасників освітнього процесу до постійного самовдосконалення та сприяє підвищенню якості викладання. В ЗВО впроваджена ефективна система мотивації НПП, що базується на прозорому рейтингуванні НПП за індикаторами результативності розвитку та щоквартальному матеріальному заохоченні лідерів рейтингу (Положення про преміювання у ДонДУУ <https://bit.ly/3tqknZE>). За інформацією НПП, матеріальне заохочення здійснюється за кожну публікацію у виданнях, що індексуються в міжнародних наукометричних базах Scopus та Web of Science.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

В ДонДУУ створена цілісна система сприяння професійному розвитку, починаючи від можливості здобуття кваліфікації за існуючими ОНП, завершуючи об'єктивними критеріями конкурсного добору при заміщенні вакантних посад НПП. Забезпечено можливості здійснення наукових досліджень, міжнародної академічної мобільності, участі в грантових проектах. Суттєву роль відіграє діюча система заохочення за кращі показники у навчально-методичній, науковій, виховній роботі, розробці, впровадженні новітніх технологій, що відображено в Колективному договорі ЗВО (<https://bit.ly/3x9SQy5>). В ДонДУУ щоквартально розраховуються ключові показники ефективності науково-дослідної, викладацької та інших видів роботи кожного науково-педагогічного працівника. На підставі розрахунку КРІ та відповідно до діючого Положення про Мотиваційний фонд ДонДУУ чотири рази на рік відбувається розподіл мотиваційного фонду між викладачами університету <https://dsun.edu.ua/uk/kri>. Методика розрахунку КРІ передбачає можливість визначення 70% конкурсного балу за рахунок індивідуальних здобутків викладача і 30% - за рахунок результатів колективної роботи. Найбільшу вагу в показниках ефективності визначено для наукової діяльності викладача, його участі в міжнародних проектах для підвищення професійної майстерності, оцінці з боку здобувачів

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОНП, повністю забезпечує досягнення визначених цілей та програмних результатів навчання. Професійна кваліфікація викладачів підвищується на постійній основі через участь у міжнародних стажуваннях, зокрема, в межах грантових проектів. Більшість НПП ДонДУУ взяли участь у міжнародних стажуваннях у період 2016-2020 рр. Викладачі, що залучені до ОНП, мають міжнародні сертифікати знання іноземних мов, що відображає високий рівень їх професійної кваліфікації та якість ОНП. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими, дозволяють забезпечити необхідний рівень їх професіоналізму. Кадрова політика ЗВО базується на поєднанні конкурсного відбору на заміщення вакантних посад та цілеспрямованої підготовки високопрофесійних кадрів через ОНП підготовки здобувачів ступеня доктора філософії, роботу спеціалізованих вчених рад. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, стейкхолдерів до організації та реалізації освітнього процесу. Підписані та реалізуються угоди про співпрацю, як із ключовими роботодавцями, так і з партнерськими ЗВО України та зарубіжних країн. ДонДУУ залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців. Співпраця здійснюється через участь експертів у викладанні відповідних освітніх компонентів, практику впровадження результатів наукових досліджень здобувачів у практичній діяльності підприємств та організацій, консультування. У ЗВО налагоджена практика залучення НПП до програм академічної мобільності, підвищення кваліфікації, здійснення наукових досліджень через розгалужену систему міжнародних грантових програм, зокрема, Еразмус+. Академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОНП «Економіка» повністю забезпечує досягнення визначених програмних результатів навчання. В ДонДУУ впроваджена ефективна система розвитку професійної, педагогічної майстерності з дієвим матеріальним та моральним стимулюванням за результатами отриманих досягнень. Експертна група пересвідчилась в ефективності існуючої в ДонДУУ унікальної відкритої, прозорої та об'єктивної системи заохочення НПП за кращі показники у навчально-методичній, науковій, виховній роботі, розробці, впровадженні новітніх технологій на основі розрахунку КРІ з відповідних матеріальним та моральним стимулюванням. Це дозволяє стверджувати про інноваційний характер ОНП за критерієм «Людські ресурси» та визначити її зразковий характер.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Суттєвих недоліків не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Академічна та професійна кваліфікація НПП, що залучені до реалізації ОНП «Економіка» забезпечує досягнення програмних цілей та результатів навчання. ЗВО залучає стейкхолдерів до реалізації освітнього процесу на ОНП. Процедура конкурсного набору викладачів є прозорою та дозволяє визначити необхідний рівень їх професіоналізму. У ЗВО впроваджена зразкова відкрита та прозора політика розвитку професійної, педагогічної майстерності з дієвим матеріальним та моральним стимулюванням за результатами отриманих досягнень на основі визначення ключових показників ефективності науково-дослідної, викладацької та інших видів роботи кожного НПП. З огляду на зразковість впровадженої у ЗВО практики рейтингування НПП, прозорого розподілу мотиваційного фонду, ЕГ група визначає відповідність ОНП за даним критерієм рівню А.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час експертизи було виявлено достатній рівень матеріально-технічної бази ДонДУУ. Було продемонстровано сучасні аудиторії з відповідним обладнанням (інтерактивні дошки, комп'ютери, проектори тощо). Перший корпус ЗВО має власну бібліотеку, а для зручності у другому зробили стенди з відповідною літературою. У закладі є безоплатний Wi-Fi. Аудиторії першого корпусу виглядають наступним чином: (<https://youtu.be/NgUMe9iO4oA>), гуртожиток ДонДУУ - (<https://youtu.be/TRGPTiOVaU4>), корпуси ЗВО (<https://youtu.be/UmrXPOyz8UU>). Під час зустрічей ЕГ мала змогу переконатись, що у закладі наявний вільний доступ до фондів та каталогу закладу, у тому числі завдяки корпоративній підписці є доступ до реферативної бази SCOPUS та WoS, електронного репозитарію (<http://rp.dsum.edu.ua/>), eLibraryUSA. Університет підписав договір з сервісом Coursera, де студенти можуть пройти необхідні курси. По завершенню ці курси можуть бути перераховані як неформальна освіта. Заклад має договір з корпорацією Microsoft, яка надає безкоштовний доступ ЗВО для користування Office 365. Завдяки цьому викладачі та здобувачі мають можливість застосовувати наступні програми: Word, Excel, PowerPoint, Outlook, OneDrive. Наявні платформи для спільної роботи через обліковий запис: Microsoft Teams, Office 365, Zoom, Moodle тощо. Неодноразово підкреслено, що за рахунок виконаних грантів університет має змогу забезпечувати кращі умови для навчання. А саме: EDUSPACE- буде реконструйовано корпус №3. Планується обладнання Smart-бібліотеки, конференц-зали, тренінгових аудиторій, спортивних залів, Центру лідерства, Центру екологічної освіти, університету третього віку тощо (<https://dsum.edu.ua/uk/eduspace-project>). За підтримки гранту REDU, а також за участі студентського самоврядування університету, планується реконструкція корпусу №1 із зонами для коворкінгу. Передбачається побудова спеціальної інфраструктури для людей з особливими потребами (<https://dsum.edu.ua/uk/news/kovorking-pershogo-korpusu>). Також проєкт передбачає можливість створення мобільного додатку "Смартфон в телефоні" (<https://dsum.edu.ua/uk/universitet-lider/>). Інформація щодо фінансової діяльності закладу та відповідна звітність розміщена на сайті (<https://dsum.edu.ua/uk/financial-report>).

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

У Положенні про організацію освітнього процесу у Донецькому державному університеті управління передбачено безоплатне користування бібліотеками, інформаційними фондами, навчальною, науковою літературою та спортивним комплексом Університету, а також вільний доступ до навчально-методичних матеріалів з використанням сучасних технологій дистанційного навчання, наприклад платформи Moodle. Під час зустрічі здобувачі та працівники ЗВО підтвердили своє право на вільне та безкоштовне використання інфраструктури та ресурсів, необхідних для навчання і викладання в межах ОНП. Нерсесов В.Р. продемонстрував можливості роботи в Office 365, який доступний безкоштовно для працівників ЗВО та здобувачів. Крім цього, відкрита можливість використання додатків платформи (Word, Excel, PowerPoint, Outlook (корпоративна пошта), OneDrive(можливість користуватись безлімітним хмарним сховищем). Безкоштовна Wi-Fi мережа забезпечує вільне користування електронними базами даних.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Відповідно до Положення «Про організацію освітнього процесу у ДонДУУ» (п. 6.1.2) та «Про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук» (п.2.1), ЗВО гарантує безпечні умови навчання. На сайті закладу у розділі “Інструкції з охорони праці та безпеки життєдіяльності” розміщено цілий ряд нормативних документів з якими ДонДУУ проводить інструктаж зі студентами. Також для своєчасного реагування проводяться тренувальні заходи. ЗВО періодично проводить опитування серед здобувачів з приводу їх потреб та інтересів (<https://cutt.ly/KvkVFXl>), (<https://cutt.ly/HvkBpeV>). Під час зустрічі здобувачі розповіли, що опитування вони можуть пройти через власний кабінет на сайті закладу. Результати опитувань показують задоволеність навчальним процесом, матеріально-ресурсним забезпеченням тощо. Освітнє середовище враховує потреби здобувачів і створює комфортні умови для навчання, проживання в гуртожитках, консультативну підтримку, організацію відпочинку. Під час огляду матеріально-технічної бази, приміщень ЕГ переконалась, що ЗВО забезпечує безпечні умови для життя та здоров'я здобувачів. Фахівець редакційно-видавничого відділу розповіла про можливості використання інформаційної бази для студентів ОНП. Для кращої зручності на кафедрі розміщена власна бібліотека, яка містить багато фахових видань, як українською, так і іноземною мовами. В ході інтерв'ю з допоміжним персоналом Николаєва В.І., фахівець з психологічної підтримки, зазначила, що здобувачі потребують психологічної підтримки після тривалого дистанційного навчання. Надала інформацію щодо основних методів роботи та психологічної підтримки здобувачів, зокрема проведення тренінгів, арт-практик тощо. Було зазначено, що кожен спеціаліст відділу має необхідний рівень кваліфікації, що підтверджений відповідними сертифікатами. Також для отримання інформаційної консультації здобувачі можуть звернутись до пункту «Контакт», який розміщений на кафедрі соціології управління. Представники ЗВО запевнили, що за рахунок гранту REDU “Університет у смартфоні”, планують у мобільному додатку закладу розробити вікно «Тривожну кнопку», за допомогою якої можна буде отримати швидку консультацію або підтримку. У ДонДУУ працює також Юридична клініка «Феміда» (<https://dsum.edu.ua/uk/legal-clinic>), до якої студенти звертаються з фінансовими питаннями, наприклад з приводу оформлення податкового кредиту. Експертна група мала змогу переконатись, що університет підтримує та розвиває інфраструктуру для задоволення потреб та інтересів аспірантів і створює безпечне освітнє середовище.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

ЕГ виявила, що здобувачі активно співпрацюють зі своїми керівниками, як на кафедрі, так і за допомогою різноманітних месенджерів. При виникненні питань здобувачі можуть зв'язатись з викладачем у зручний спосіб. За необхідності у зустрічі з адміністративним персоналом, аспіранти можуть через особистий кабінет записатись на прийом. Додаткова комунікація можлива через соціальні мережі, контакти яких розміщені на сайті (<https://dsum.edu.ua/uk>). Організаційні аспекти доводять до відома здобувачів під час установчих зборів після вступу та перед початком навчання, а також в індивідуальному порядку із завідувачем аспірантури, гарантом ОНП, науковим керівником, завідувачем кафедри. Організація освітнього процесу у період дистанційного навчання здійснюється через особистий кабінет здобувача на платформі Office 365. Крім цього, є можливість проводити онлайн заняття з демонстрацією лекцій, семінарів за допомогою таких платформ як Zoom, Teams, Moodle тощо. На думку аспірантів, з одного боку, так складніше комунікувати, а з іншого - такий підхід забезпечує прозорість оцінювання. У відкритому доступі для здобувачів знаходиться весь інформаційний пакет: регламентуючі документи, розклад занять, графіки навчання: (<https://dsum.edu.ua/uk/public-information>; <https://dsum.edu.ua/uk/postgraduate>; <https://dsum.edu.ua/uk/educational-programs/economic-phd>; <https://dsum.edu.ua/uk/timetable>; <https://dsum.edu.ua/uk/schedule>). Відділ аспірантури створює умови для самореалізації здобувачів у науковій, професійній, освітній, культурній діяльності шляхом проведення щорічних наукових заходів (<https://dsum.edu.ua/uk/conference>). ЗВО має фахове видання «Менеджер. Вісник ДонДУУ», (<https://dsum.edu.ua/uk/scientific-journal>). Аспіранти мають можливості і право на академічну мобільність (<https://dsum.edu.ua/uk/partner-universities>). Голова Ради молодих вчених розповів про напрями сприяння розвитку наукової, інноваційної та творчої діяльності молодого науковця. На сайті розміщені відповідні документи, корисні посилання тощо (<https://dsum.edu.ua/uk/rada-molodih-vchenih>). Студенти мають вільний доступ до ресурсів бібліотеки та мережевих баз даних від партнерів ЗВО (<https://dsum.edu.ua/uk/library>), реферативної бази даних SCOPUS та Web of Science (<https://dsum.edu.ua/uk/library>), електронного репозиторію (<http://rp.dsum.edu.ua>), eLibraryUSA (9 англійських баз даних США). Через соціальні мережі здобувачі мають можливість отримувати інформацію про можливість долучитись безкоштовно до заходів, які проводять ГО-партнери університету (БФ «Карітас Маріуполь», ГО «Маріупольська асоціація жінок «Берегиня») Юридичну консультацію/допомогу надає Юридична клініка ДонДУУ “Феміда” (<https://dsum.edu.ua/uk/legal-clinic>). Умови отримання соціальної стипендії для здобувачів розміщені на сайті ЗВО у розділі “Студентам пільгових категорій” (<https://dsum.edu.ua/uk/public-information>).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Під час роботи експертів, було встановлено, що осіб з особливими освітніми потребами за даною ОНП немає. Проте викладачі відзначили, що до кожного здобувача здійснюється індивідуальний підхід. Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в п.6.1.2 прописано “безоплатне забезпечення інформацією для навчання у доступних форматах з використанням технологій, що враховують обмеження життєдіяльності, зумовлені станом здоров'я (для осіб з особливими освітніми потребами)”. За підтримки проєктів REDU та EDUSPACE (<https://dsum.edu.ua/uk/news/kovorking-pershogo-korpusu>; <https://dsum.edu.ua/uk/eduspace-project>) будуть реконструйовані 1й та 3й корпуси, які облаштують спеціальною інфраструктурою для осіб з особливими потребами, які будуть введені в експлуатацію до 2022 року.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій регламентовані нормативними документами, такими як: Положення про врегулювання конфліктних ситуацій у Донецькому державному університеті управління (<https://bit.ly/3guy2v1>), «Етичний кодекс викладача» (<https://bit.ly/3guy2v1>) та «Кодекс честі студента» (<https://cutt.ly/WsGxUxt>). На зустрічі з фокус-групою здобувачі відзначили, що конфліктних ситуацій у них не було, проте відзначили, що з цього приводу потрібно звернутись до відділу аспірантури, гаранта. Голова студентського самоврядування описав алгоритм дій у разі виникнення конфліктних ситуацій. Для запобігання корупції у ЗВО було розроблено «Антикорупційну програму ДонДУУ на 2020-2022рр.» (<https://bit.ly/3dCRR1E>). При роботі з допоміжним персоналом, Василевич В.Ю. зазначила, що 2-3 рази на рік всі працівники ДонДУУ ознайомлюються з правилами та вимогами Антикорупційної програми. На базі університету є оглядові листи, телефон довіри, електронна адрес для звернень. На даний момент подібних випадків не виявлено.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Заклад має достатній рівень матеріально-технічного забезпечення. Більшість об'єктів інфраструктури були відновлені з 2015 року за рахунок грантової підтримки та місцевої влади, в тому числі за рахунок довгострокової оренди. Здобувачі та викладачі мають безоплатний доступ до інформаційних ресурсів у межах ОНП. ЗВО має ліцензійну платформу Office 365 з її додатками Word, Excel, PowerPoint, Outlook, OneDrive, які є безкоштовними для всіх учасників навчального процесу. Більшість аудиторій було оснащено за підтримки різних міжнародних фондів. ЗВО розвиває інфраструктуру для задоволення потреб та інтересів аспірантів. Позитивною динамікою є реалізація грантових проєктів, за рахунок яких буде відновлено та покращено перший та третій корпуси. Зокрема, існує проєкт побудови smart-бібліотеки, тренінгових аудиторій, пунктів харчування. Буде створена інфраструктура для осіб з особливими потребами. Університет має спеціальні підрозділи для підтримки здобувачів, вирішення конфліктів, надання їм інформаційної, консультативної, психологічної та соціальної підтримки. У ЗВО діє Антикорупційна програма, яка спрямована на недопущення будь-якого прояву корупції.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

ЕГ рекомендує вдосконалити інфраструктуру, яка формує умови для навчання осіб із особливими потребами, а також забезпечити учасників освітнього процесу пунктами харчування. Проте на сьогодні, як зазначили представники закладу, біля університету наявна вся необхідна інфраструктура, і всі користуються розміщеними поряд магазинами, кафе тощо.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

У ДонДУУ прослідковується позитивна динаміка розвитку інфраструктури за роки існування закладу в м. Маріуполі. Це здійснюється за рахунок міжнародних грантових програм, наприклад EDUSPACE та REDU, а також за підтримки місцевої влади. Реалізація певної частини проєктів передбачає подальше вдосконалення об'єктів інфраструктури, які будуть введені в експлуатацію до 2022 року. Таким чином, ЕГ прийшла до висновку, що ОНП за даним критерієм відповідає рівню В. Рекомендації не знижують якість реалізації ОНП.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедура розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП регулюються такими документами: Положенням про розроблення, затвердження, моніторинг, перегляд та закриття освітніх програм (<https://cutt.ly/Pce6lJy>); Положенням про організацію освітнього процесу в Донецькому державному університеті управління (<https://bit.ly/2QHMNjs>); Положенням про проектні групи та групи забезпечення спеціальності з розроблення і супроводження освітніх програм в Донецькому державному університеті управління (<https://bit.ly/3sMzzqz>); Положенням про систему забезпечення якості освіти в Донецькому державному університеті управління (<https://cutt.ly/4sFJKFP>). З метою якісного оновлення та вдосконалення ОНП, у ЗВО періодично проводяться навчальні семінари (<https://bit.ly/3xoWhRn>). Різні представники ДонДУУ, в тому числі викладачі, в рамках Програми Фулбрайт мали можливість вивчення зарубіжного досвіду забезпечення якості освіти, в тому числі оновлення ОНП. В 2021 році відбувся вебінар, присвячений даному питанню «Забезпечення якості вищої освіти: особливості та виклики для переміщених університетів» (<https://bit.ly/3zxfomV>). Для задоволення потреб здобувачів та врахування останніх тенденцій ринку праці гарант ОНП разом з проектною групою здійснює моніторинг та періодичний перегляд програм, відповідно до визначеної внутрішньої політики. Під час інтерв'ю з представниками НПП та стейкхолдерами було підтверджено факт їх участі у перегляді ОНП. У 2019 році була додана нова ОК «Інституційна інфраструктура особистих фінансів» та додано новий модуль, присвячений діджиталізації (<https://dsum.edu.ua/uk/news/seminar-z-obgovorennya-programi-doktoriv-filosofiji-za-specialnistyu-ekonomika>). Стейкхолдери при роботі з ЕГ цю інформацію підтвердили. У 2020 році було прийнято рішення залишити все без змін (<https://dsum.edu.ua/uk/news/obgovorennya-pidgotovki-doktoriv-filosofiji-zi-steykholderami>).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

В ході інтерв'ю представниками студентського самоврядування розповіли про їх залученість до перегляду ОНП та про можливість вносити пропозиції. Це здійснюється на основі періодичного опитування шляхом анкетування та комунікацій. Виходячи з отриманих результатів, представники студентського самоврядування впливають на зміст навчання та викладання. Опитування на тему задоволеності ОНП, освітнім процесом тощо розміщені на сайті ЗВО у розділі “Результати опитувань” (<https://dsum.edu.ua/uk/public-information>) (<https://bit.ly/3v4fyFQ>, <https://bit.ly/3sGWwUy>). Приклад опитування наданий від ЗВО (додається до звіту ЕГ). Під час зустрічей було відзначено, що ЗВО проводить значну кількість опитувань, проте на сьогодні оприлюднено лише два результати опитування. Рада молодих вчених готує та презентує Вченій раді, ректорату та структурним підрозділам пропозиції щодо розвитку та покращення наукової та творчої діяльності молодих вчених, удосконалення якості освітніх послуг. Також Рада приймає участь у розробці анкет/опитувань щодо задоволеності освітнім процесом та щодо якості реалізації освітніх програм. Цієї зими опитування не проводились, так як були виявлені недоліки з попереднього, тому було вирішено вдосконалити сам підхід. Тепер здобувачі через особистий кабінет у розділі “Опитування” мають змогу пройти анкетування. Стойка А.В. відзначив, що процедура опитувань проводиться в кінці кожного семестру. Наголосив, що здобувачі зможуть пройти нові опитування щодо викладача та ОНП після літньої сесії, а результати вже будуть надходити на сторінку власного кабінету здобувача. Відповідно до Положення про розроблення, затвердження, моніторинг, перегляд та закриття освітніх програм, здобувачі в особистому кабінеті можуть вносити свої пропозиції щодо покращення ОНП. Здобувач Огнєва А.В. входить до складу Ради молодих вчених і, тим самим, залучена до перегляду ОНП та інших заходів, спрямованих на забезпечення якості освіти (<https://bit.ly/3dCbRBs>). На зустрічі зі здобувачами, вони наголосили, що їх пропозиція щодо можливості вивчити певні додаткові дисципліни, які будуть необхідні для їх наукового дослідження ЗВО взяв до уваги, і тому зараз студенти мають можливість обирати дисципліни з понад 250 одиниць.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Для вивчення думки роботодавців про ОП проводяться опитування, круглі столи. Відповідна інформація розміщена на сайті (<https://bit.ly/3gyZibU>, <https://bit.ly/2QfS3Lu>, <https://bit.ly/3dFyDsd>). Група експертів під час зустрічі із стейкхолдерами виявила, що їх відносини з ДонДУУ мають постійний партнерський характер співпраці. Представники роботодавців беруть участь у процесі періодичного перегляду ОНП, надають консультації щодо актуальних професійних компетенцій. Зокрема, директор ТОВ “АВІСМАР” Іванов Г.С. запропонував вдосконалити змістовно ОК “Інституційна інфраструктура особистих фінансів” а директор ТОВ “ШИКО” Лісютін А.І. запропонував додати окремі модулі/теми, присвячені діджиталізації. Рекомендації роботодавців були реалізовані.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

За результатами аналізу ОНП було встановлено, що наразі є одна випускниця - Положенцева К., яка закінчила програму, була присутньою на фокус-групі. Також випускниця відзначила, що після повернення з-за кордону вона має намір захистити дисертацію. Під час зустрічі здобувачі наголосили, що мають бажання залишитись працювати у ЗВО. Крім того, здобувачі Петрик І.В. та Огнева А.В. вже викладають в університеті.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

ЗВО забезпечує своєчасне реагування на виявлені недоліки в ОНП та освітній діяльності. Процедури забезпечення якості освіти, контролю та моніторингу внутрішніх показників за ОНП "Економіка" проводяться: на рівні кафедр та на рівні ЗВО. Це здійснює навчальний відділ та відділ якості освіти (<https://dsum.edu.ua/uk/quality-of-education>). У результаті перегляду вибіркового дисциплін у межах підготовки здобувачів було вдосконалено підхід до вибору дисциплін. Тому на сьогодні вибірковість була збільшена до понад 250 дисциплін. У 2020 році були запропоновані дисципліни, що формують сучасні цифрові компетентності та інші м'які навички. На сайті ОНП існує форма зворотного зв'язку для усіх хто, бажає надати пропозиції щодо покращення ОНП <https://dsum.edu.ua/uk/educational-programs/economic-phd> Моніторинг рівня знань англійської мови здобувачів призвів до запровадження вивчення іноземної мови не за групами, а за рівнями володіння. Тому зараз студенти складають тести щодо власного рівня володіння англійської, і потім на основі результатів формують групи за рівнями володіння мовою. Стойка А.В. зазначив, що коли проводились опитування через Google-форму, було зафіксовано факт втручання сторонніх осіб, та одна людина могла заповнити анкету декілька разів. Тому для усунення і покращення системи моніторингу якості реалізації ОНП з цього року було запроваджено опитування через власний кабінет здобувача (через Office 365), де передбачено спеціальну опцію "Опитування".

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ОНП «Економіка» проходить акредитацію вперше.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Учасники академічної спільноти активно залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості. Моніторинг та періодичний перегляд ОНП здійснюється у формі опитувань, публічних обговорень, круглих столів. Для ознайомлення з окремими особливостями оновлення ОНП, робочих програм проводяться відповідні семінари (<https://bit.ly/3xoWhRn>, <https://bit.ly/3xf0rmV>, <https://bit.ly/3xeRT7E>). Деякі питання виносять на обговорення на навчально-методичній раді. Слід зазначити, що викладачі підвищують свою професійну кваліфікацію на постійній основі. Формування культури якості в Університеті розпочалось ще з реалізації міжнародного проекту, спрямованого на побудову ефективної внутрішньої системи забезпечення якості освіти. Зокрема, Стойка А.В. розповів про завершення даного проекту за програмою ERASMUS + «Імплементация системи забезпечення якості освіти через співробітництво університету-бізнесу-уряду в ЗВО» 2017-2020 (EDUQAS) (<https://dsum.edu.ua/uk/quality-of-education>). У ході реалізації даного проекту у 2019 р. був створений відділ та лабораторія якості освіти із сучасним обладнанням. Результатом проекту стало впровадження кращих міжнародних практик із забезпечення якості освіти шляхом розробки ефективних внутрішніх стандартів якості. Головним досягненням став механізм оцінки якості та оновлення освітніх програм. На сайті закладу продемонстровано поступові кроки оновлення програм. Для кращого забезпечення репрезентативності була покращена система опитування, Google-форми були замінені на онлайн опитування в особистому кабінеті здобувача на базі Office 365. Завдяки такому підходу були втілені заходи щодо покращення ОП: залучення здобувачів до формування/покращення освітніх програм, в тому числі через опитування в особистому кабінеті; прозорість системи мотивації та заохочення викладачів тощо. За якість реалізації освітніх програм в закладі відповідають такі підрозділи: відділ якості освіти; навчальний відділ; навчально-методичний відділ; факультети, профілюючі кафедри; відділ аспірантури тощо.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

У закладі створені процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП, які регулюються відповідними документами. За підтримки програми ERASMUS + «Імплементация системи

забезпечення якості освіти через співробітництво університету-бізнесу-уряду в ЗВО», ДонДУУ залучив найкращі міжнародні практики та розробив механізм оцінки якості освіти та оновлення ОП. З метою покращення системи забезпечення якості вищої освіти, її моніторингу, запровадили можливість для здобувачів брати участь в опитуванні через Office 365 в особистому кабінеті. Окрім того, вносити пропозиції щодо покращення ОП. Крім того система продемонструвала здатність реагувати на виявлені недоліки та закладом було розроблено механізм вибірковості дисциплін який забезпечує обрання здобувачами обрання дисциплін з переліку, що містить більше ніж 250 дисциплін. Позитивною практикою є те, що дві здобувачки Петрик І.В. та Огнева А.В вже працюють в ЗВО. Під час розробки та перегляду ОП враховуються сучасні тенденції розвитку галузі, впроваджено елементи цифрової економіки. Вдосконалили змістовно ОК “Інституційна інфраструктура особистих фінансів” та додано більше тем/модулів із діджиталізації.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

ЕГ рекомендує висвітлювати всі результати опитувань щодо задоволеності та покращення ОП на сайті закладу, так як оприлюднено лише два опитування. Доцільно формалізувати формат взаємодії з роботодавцями в питаннях моніторингу якості та удосконалення ОП з відповідним висвітленням на сайті ухвалених рішень.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ЗВО є учасником проекту ERASMUS +, реалізація якого дала можливість розбудови системи забезпечення якості освіти шляхом розробки ефективних внутрішніх стандартів якості, впровадження відділів, що відповідають за якість програм. ЗВО проводить опитування через особистий кабінет, що дає змогу відсторонити сторони, які не є учасниками освітнього процесу (програми), і тим самим отримати достовірну інформацію щодо результатів опитування. Недоліки, які були виявлені у ході експертизи, не є суттєвими. Таким чином, освітня програма відповідає рівню В за даним критерієм.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Нормативні документи, які визначають чіткі та зрозумілі права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, розташовані на сайті ДонДУУ. Це, зокрема: Статут Донецького державного університету управління (нова редакція) від 17.05.2016 №710 (<http://surl.li/qtbx>) Положення про організацію освітнього процесу у Донецького державного університету управління, Протокол від 26.04.2020 №8 (<https://bit.ly/2QHmNjs>); Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Донецькому державному університеті управління (<http://surl.li/qtqg>); Положення про оцінювання знань студентів Донецькому державному університеті управління, Протокол від 21.03.2019 №6 (<http://surl.li/qtdg>); Положення про академічну доброчесність в Донецькому державному університеті управління, Протокол від 01.11.2017 №3/3 (<http://surl.li/qtdk>); Етичний кодекс викладача Донецького державного університету управління (<https://bit.ly/3guy2vl>); Кодекс честі студента Донецького державного університету управління (<https://cutt.ly/WsGxUxt>). Здобувачі мають змогу ознайомитись з їх правами та обов'язками під час укладання Договору про надання освітніх послуг. Також учасники освітнього процесу мають доступ до цих документів через сайт закладу.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

На сайті закладу розміщено відповідну інформацію щодо громадського обговорення ОП PhD рівня (<https://dsum.edu.ua/uk/public-discussion>). Згідно з Положенням про розроблення, затвердження, моніторинг, перегляд та закриття освітніх програм (<https://cutt.ly/Pce6lJy>) п.3.4, ЗВО оприлюднює для громадського обговорення проекти ОП та змін до них на офіційному сайті не пізніше як за 1 місяць до їх розгляду. При переході за посиланням (<https://dsum.edu.ua/uk/public-discussion>), розміщено застарілий проект ОП 2019 року. На сайті відсутній новий проект ОП 2021 року для обговорення.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На сайті закладу оприлюднена інформація стосовно всупу (<https://dsum.edu.ua/uk/aspirantura>), опису та змісту ОП (<https://dsum.edu.ua/uk/educational-programs/economic-phd>). Відображено силабуси усіх освітніх компонентів, включених до освітньої програми тощо. Також на сайті можна знайти інформацію щодо навчальних планів, профілі викладачів, де відображено їх професійну та академічну активність. На фокус-групі здобувачі підтвердили, що вони користуються сайтом ДонДУУ, і все можна знайти у відкритому доступі. ЕГ переконалась, що оприлюднена інформація про ОП є достатньою і точною для інформування заінтересованих сторін.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Було встановлено, що ЗВО дотримується принципу прозорості та відкритості діяльності. Всі необхідні документи, що регулюють та забезпечують освітній процес на ОНП, є у відкритому доступі. Наявний обсяг оприлюдненої інформації забезпечує повноту розуміння особливостей процедур освітньої діяльності за програмою. Всі зацікавлені сторони можуть отримати різну інформацію, починаючи від освітньої програми, особливостей її реалізації, фінансування, до звітів про виконання проєктів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

При переході за посиланням (<https://dsum.edu.ua/uk/public-discussion>), розміщено проєкт ОНП 2019 року. ЕГ рекомендує оприлюднювати проєкти ОНП щороку з тим, щоб відобразити факт реалізації політики забезпечення якості освіти та можливість для стейкхолдерів взяти участь у процесі.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ЕГ встановила, що оприлюднена інформація на сайті закладу є повною та доступною для усіх заінтересованих осіб, в тому числі для учасників освітнього процесу, що відповідає принципу відкритості та прозорості. ОНП за даним критерієм відповідає рівню В. ЕГ рекомендує оновлювати проєкти ОНП для громадського обговорення на сайті.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

За результатами опитування, 83,33% здобувачів зазначили про задоволеність їх освітніх потреб <https://dsum.edu.ua/uk/educational-programs/economic-phd> Зміст програми охоплює широкий перелік змістових модулів, які покривають різний рівень вирішення економічних завдань, прийняття рішень, генерування нових ідей. Зокрема, ОК "Педагогіка вищої школи" (3 кредити ЄКТС) та навчально-педагогічна практика (4 кредити), яка триває 16 тижнів, містять різні види завдань, в тому числі викладання фахових дисциплін. ОК "Методологія, організація та технологія наукових досліджень", "Іноземна мова наукового спілкування" формують умови для здійснення дослідницької діяльності. 20 кредитів ЄКТС відведено для професійних дисциплін, які відповідають майже всім темам дисертаційних досліджень. Як було зазначено здобувачами, дисципліни вільного вибору дозволяють розширити спектр соціальних та практико-орієнтованих навичок, навичок з проведення досліджень. Користуються попитом дисципліни з аналізу даних, моделювання, прогнозування. Є теми дисертацій, які спираються на специфіку торговельного морського порту. Такі теми обрали здобувачі, які мають практичний досвід роботи в цій галузі.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

Аналіз публікаційної активності дозволив прийти до висновку про відповідність наукової діяльності наукових керівників напрямам дисертаційних досліджень аспірантів. Зокрема, Огнева А. В. має тему дослідження "Механізм державного регулювання зайнятості та безробіття населення", що повністю відповідає напрямку публікацій наукового керівника (зокрема, Балуєва О.В. має серед публікацій "Соціально-економічні основи моделі циркулярної міграції"). Встановлена кореляція між темою аспірантки Снопенко Г.В. з науковими надбаннями її керівника (зокрема, «Indicative Method of Human Capital Management in the Planning of the Strategic Development of the Company» (Scopus). Здобувач при цьому має багато вже різних апробацій результатів дослідження. Барський І. М. проводить дослідження на тему «Забезпечення ефективного функціонування морського торговельного порту», має значну кількість публікацій. При цьому напрям його досліджень схожий з напрямом наукового керівника Макаренка М.В., який має серед публікації: "Вдосконалення організаційно-економічного механізму управління розвитком підприємств морської галузі". Рябчук В. В. здійснює дослідження на тему "Формування моделі управління конкурентоспроможним розвитком морського порту". Науковим керівником є Черниш О.І., який має серед публікацій: "Теоретико-методичні основи формування і реалізації державної політики у сферах галузевого управління". Гусаков С. В. має тему дослідження: "Управління розвитком морського порту з урахуванням тенденцій галузевого ринку", науковий керівник, Комар Ю.М., який має серед публікацій: "Кластер як інструмент оптимізації україно-європейських відносин". Здобувачка Паша Л. Г. займається питаннями прибуткового оподаткування підприємств в умовах реформування податкової системи України, а її науковий керівник має серед публікацій: "Особливості розбудови державної фінансової політики на мезорівні". Петрик І. В. досліджує інноваційний розвиток соціо-еколого-економічних систем України та регіонів, а її науковий керівник Дятлова В.В. має серед публікацій: "Міжнародний обмін технологіями як складова розвитку економіки. Розвиток економіки України в умовах міжнародної інтеграції" Таким чином, наукові керівники займаються науковою діяльністю, проводять дослідження за схожими напрямками зі здобувачами. Результати досліджень, при цьому, потребують інтернаціоналізації, більш активне опублікування в журналах, що входять до баз даних. Викладачі є керівниками наукових тем. Проф. Балуєва О.В. – керівник НДР 0116U004970 «Регулювання міграційних процесів в умовах соціально-економічних перетворень» та 0116U000745 «Методологічні засади формування державної політики щодо внутрішньо переміщених осіб в контексті соціально-економічного розвитку територій». Проф. Дятлова В.В. – керівник НДР 0115U004320 «Механізми інноваційного розвитку зовнішньоекономічної діяльності і пріоритетних секторів економіки України» тощо.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

В університеті систематично проводяться наукові конференції, круглі столи, семінари за напрямом ОНП, в яких здобувачі беруть участь на безкоштовній основі, зокрема: Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція "Соціально-економічні проблеми сучасності", Всеукраїнська наукова інтернет-конференція «Маркетингові аспекти управління соціально-економічними системами: сучасний вимір та перспективи», Круглий стіл «Актуальні проблеми економіки та управління: зовнішньоекономічні, інноваційні та фінансові аспекти», Міжнародна науково-практична конференція "Стратегічний потенціал державного та територіального розвитку" (<https://dsum.edu.ua/uk/conference>). Для здійснення досліджень відповідно до своєї тематики здобувачі мають вільний доступ до аудиторного фонду 2 навчальних корпусів із комп'ютерними класами, обладнаними мультимедійними проекторами, до спеціальних аудиторій Центру лідерства, тренінгової аудиторії, конференц-зали. В ДонДУУ забезпечено вільний доступ до інтернету (безкоштовна WiFi-мережа в корпусах). Здобувачі користуються фондами та каталогами бібліотеки ДонДУУ з доступом до реферативної бази даних SCOPUS від Elsevier та бази даних WoS (<https://dsum.edu.ua/uk/library>), електронного репозиторію (<http://rp.dsum.edu.ua>), eLibraryUSA. В ЗВО працює Рада молодих вчених, що надає консультативну, організаційну, інформаційну допомогу аспірантам, забезпечує підтримку з питань наукових досліджень, захисту прав інтелектуальної власності, реалізації творчої та професійної активності (<https://dsum.edu.ua/uk/rada-molodih-vchenih>). На зустрічах із фокус-групами респонденти підтвердили дану інформацію, наявність вільного доступу до зазначених можливостей, сприятливе середовище ЗВО для здійснення наукових досліджень. ДонДУУ надає можливість здобувачам представляти свої наукові дослідження у Всеукраїнській інтернет конференції, яка є безкоштовною. Здобувачі мають змогу взяти участь у конференціях різних рівнів та продемонструвати результати наукових досліджень (<https://dsum.edu.ua/uk/conference>). ЗВО має власне фахове видання з економічних наук. В межах ОНП «Економіка» надані можливості для опублікування результатів досліджень та їх апробації. В ЗВО видається науковий журнал «Менеджер. Вісник Донецького державного університету управління», заснований в 1998 р., який включено до переліку фахових видань України (категорія Б) 14.05.2020 р. (<https://dsum.edu.ua/uk/scientific-journal>).

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

Реалізована Стратегія розвитку ДонДУУ та проєкт стратегії на 2020-2025 рр. визначають міжнародну діяльність ЗВО в числі ключових (<https://dsum.edu.ua/uk/strategy>). Співробітництво із закордонними університетами реалізується у формі студентської академічної мобільності – здобувач Положенцева К.В. пройшла навчання протягом семестру в 2018 р. в університеті Салерно (Італія). Здобувачі ОНП беруть участь у міжнародних конференціях, зокрема на базі ДонДУУ, що проводяться щорічно (<https://dsum.edu.ua/uk/conference>). Аспіранти мають публікації в міжнародних виданнях – Положенцева К.В., Петрик І.В. (Інформація за ОНП «Економіка» щодо відповідності напрямів досліджень аспірантів та їх наукових керівників). За період 2015-2021 рр. в університеті реалізовано 16 міжнародних проєктів, зокрема, академічної мобільності з університетами Італії, Болгарії (<https://dsum.edu.ua/uk/erasmus>). В університеті діє Центр міжнародної інформації, що оперативно оприлюднює новини щодо можливостей інтернаціоналізації освіти в ДонДУУ (<https://dsum.edu.ua/uk/center-of-international>). Здобувачі ОНП на зустрічі засвідчили свою повну поінформованість та зацікавленість в участі у міжнародних проєктах і програмах.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Наукові керівники здобувачів проводять активну науково-дослідницьку діяльність. За результатами виконання науково-дослідних робіт керівники мають опубліковані статті, посібники, монографії. Проф. Балуєва О.В. – керівник НДР 0116U004970 «Регулювання міграційних процесів в умовах соціально-економічних перетворень» (2016-2019 н.р. всього опубліковано 10 монографій, 2 посібника, 57 статей) та 0116U000745 «Методологічні засади формування державної політики щодо внутрішньо переміщених осіб в контексті соціально-економічного розвитку територій», яка була реалізована за кошти держбюджету (<https://dsum.edu.ua/uk/gdr-to-order-of-the-ministry-of-education-and-science>) (2016-2018 н.р. 9 монографій, 2 посібника, 24 статті). Проф. Дятлова В.В. – керівник НДР 0115U004320 «Механізми інноваційного розвитку зовнішньоекономічної діяльності і пріоритетних секторів економіки України» (2016-2019 н.р. 3 монографії, 5 посібників, 70 статей). Проф. Черниш О.І. – керівник, проф. Комар Ю.М. та проф. Макаренко М.В. – виконавці НДР 0119U102164 «Інформаційні технології та інформаційне забезпечення в системі державного управління на регіональному та місцевому рівнях» (у 2019-2020 н.р. 8 монографій, 63 статті). Проф. Поважний О.С. є співвиконавцем НДР 0118U006702 «Конкурентоспроможність, стійкий розвиток і фінансова безпека банківського сектору економіки України в умовах глобалізації» (у 2016-2019 н.р. 8 монографій, 1 посібник, 78 статей).

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

У ДонДУУ розроблено ряд документів, які регулюють академічну доброчесність: Положення про академічну доброчесність в ДонДУУ (<http://surl.li/qttdk>), Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових, навчально-методичних, кваліфікаційних та навчальних роботах у Донецькому державному університету управління (<https://bit.ly/3gDQu4u>), «Етичний кодекс викладача» (<http://surl.li/qtdy>) та «Кодекс честі студента» (<https://cutt.ly/WsGxUxt>). Під час зустрічі із НПП керівники розповіли, що обов'язкова дисципліна «Педагогіка вищої школи» включає в себе тему присвячену даному питанню. Перевірка робіт на наявність плагіату відбувається на всіх етапах навчання. Під час написання наукової роботи перевірку на академічну доброчесність здійснює науковий керівник. Перед допущенням роботи до попередньої експертизи керівник разом із завідувачем кафедри здійснюють моніторинг недопущення плагіату. Рецензенти, які призначені для попередньої експертизи, встановлюють відсутність текстових запозичень без посилань на джерело та некоректних посилань. Усі наукові роботи в ДонДУУ проходять перевірку на плагіат за допомогою програмного забезпечення Unicheck. ЕГ мала змогу переконатись у цьому під час зустрічей. У ЗВО створено таке середовище, яке унеможливує допущення факту порушення академічної доброчесності. Це досягається шляхом розгляду питань на засіданнях Вченої ради на навчально-методичній, розповсюдження відповідних документів, які мають відповідну інформацію, участі у семінарах, присвячених академічній доброчесності, в тому числі організованих НАЗЯВО та партнерами. Під час експертизи було з'ясовано, що порушень академічної доброчесності в ЗВО не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

ЗВО організаційно забезпечує в межах ОНП можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів. Наукові керівники є активними дослідниками з тематик, за якими працюють їх аспіранти. За результатами виконання науково-дослідних робіт керівники мають значну кількість наукових публікацій. ЗВО дотримується вимог стосовно академічної доброчесності. Аспіранти та наукові керівники перевіряються власні дослідження за допомогою програми Unicheck. В закладі створена висока культура якості дотримання принципів академічної доброчесності науковцями.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

ЕГ рекомендує поглиблювати дослідження за напрямами дисертаційних робіт аспірантів. Результати досліджень, при цьому, потребують інтернаціоналізації, більш активного опублікування в журналах, що входять до баз даних.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності. ЗВО організаційно та матеріально забезпечує можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів, зокрема, через проведення міжнародних конференцій, семінарів, круглих столів. Наукові керівники здійснюють активну наукову діяльність, що відповідає напрямам та темам досліджень аспірантів. Проте результати їх досліджень потребують інтернаціоналізації, враховуючи потенціал закладу. ДонДУУ активно сприяє долученню аспірантів до міжнародної наукової спільноти через організацію програм академічної мобільності, участі в міжнародних проєктах, публікацій в міжнародних виданнях. ОНП відповідає за даним критерієм рівню В.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Заклад вищої освіти сприяв ефективній акредитаційній експертизі. Все було організовано на високому рівні, вчасно.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	В
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	В
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	В
Критерій 6. Людські ресурси	А
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В
Критерій 9. Прозорість та публічність	В
Критерій 10. Навчання через дослідження	В

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Миколенко Олена Петрівна

Члени експертної групи

Петкова Леся Омелянівна

Дерій Ольга Юріївна